

**VALSTYBINĖS KALBOS INSPEKCIJOS
2025 METŲ VEIKLOS
ATASKAITA**

2026-04-30

Vilnius

ŽODIS MALONIAJAM SKAITYTOJUI

2025-aisiais metais valstybinės kalbos klausimai nuolatos buvo visuomenės dėmesio centre. Tai matėme gausiose žiniasklaidos antraštėse, socialinių tinklų audrose, valstybės institucijų darbe.

Šiek tiek mažiau tai atsispindėjo politikų darbotvarkėje, nes valstybinės kalbos reikalas skirtinguose ideologiniuose veidrodžiuose regimas nevienodai. Noras ignoruoti kylančius iššūkius arba nustumti jų sprendimą kiek galima toliau nemažino kylančių įtampų, nors valstybinė kalba, pasak Konstitucinio Teismo, integruoja pilietinę Tautą.

„Lietuva neturi efektyvios užsieniečių integravimo strategijos ir pajėgumų“. Tai rašiau 2023 metų Inspekcijos ataskaitoje, apmaudu, kad šiuos žodžius tenka kartoti ir po dvejų metų.

Niekas už mus nenuveiks gimtosios kalbos saugojimo darbų, niekas už mus nepasirūpins Lietuvos piliečių kalbinėmis teisėmis.

Romėnai kalbos taisyklingumą, švarumą, puoselėjimą vadino latinitas, tuo pasakydami, kad kalba yra pati pilietiškumo, lotyniškos savimonės šerdis.

Tokio požiūrio pasigendu šių dienų Lietuvoje. Tik mūsų pačių atsparumo ir kultūrinių ambicijų ugdymas bei palaikymas taps našia dirva mus vienijančiai lietuvių kalbai.

Su kolegiškais linkėjimais

Valstybinės kalbos inspekcijos viršininkas dr. Audrius Valotka

Turinys

VALSTYBINĖS KALBOS INSPEKCIJOS 2025 METŲ VEIKLOS ATASKAITA.....	1
Žodis maloniajam skaitytojui	2
Turinys.....	3
1. Inspekcijos darbuotojai	5
2. Inspekcijos veikla ir uždaviniai	8
3. Svarbiausi metų akcentai	9
Auga nepakantumas rusų kalbai viešojoje erdvėje	9
Pastangos nukelti pakeisto Valstybinės kalbos įstatymo įsigaliojimą	10
Kalbinių lengvatų ukrainiečiams pratęsimas	11
Integracijos klausimai	12
Europos teisingumo teismo byla	12
VALSTYBINĖS KALBOS INSPEKCIJOS VEIKLA 2025 METAIS	14
4. Įmonių dokumentacijos ir kalbos mokėjimo tikrinimas.....	15
Įmonių ir įstaigų teisinis statusas.....	17
5. Ūkio subjektų ir asmenų konsultavimas.....	18
6. Visuomenės informavimo priemonių tikrinimas	19
Televizijos ir radijo laidų kalbos tikrinimas.....	19
Televizijos ir radijo laidų klaidų skaičiaus palyginimas	21
Periodinės spaudos leidinių tikrinimas	22
Periodinių spaudos leidinių kalbos klaidų skaičiaus palyginimas.....	23
Neperiodinės spaudos leidinių tikrinimas.....	24
Interneto svetainių tikrinimas.....	24
Interneto svetainių klaidų skaičius	30
Naujienų portalų klaidų skaičius	30
7. Reklamos ir viešųjų užrašų tikrinimas	31
Reklaminių leidinių ir žurnalų reklamos tikrinimas.....	31
Televizijos reklamos tikrinimas.....	31
Viešųjų užrašų tikrinimas.....	31
8. Skundų ir prašymų nagrinėjimas.....	33
9. Dalyvavimas teisėkūros procese.....	38
Integracijos klausimai	38
Valstybinės kalbos reikalavimų termino pratęsimas ukrainiečiams.....	39

10. Bendradarbiavimas su Valstybine lietuvių kalbos komisija, Kultūros ministerija ir kitomis institucijomis	42
11. Bendradarbiavimas su įmonėmis ir verslo aplinkos gerinimas	43
12. Bendradarbiavimas su savivaldybių administracijomis.....	45
Finansavimas.....	45
Savivaldybių kalbos tvarkytojų planų vykdymas 2025 m.	46
13. Visuomenės informavimas ir švietimas	47
Renginiai	47
Gražiausių įmonių pavadinimų konkursas	47
Metodinė priemonė.....	48
Svetainė ir feisbukas.....	48
Žiniasklaida	49
14. Administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimas.....	50
Maršrutinių autobusų vairuotojai	50
Neteisėti viešieji užrašai Vilniaus mieste	50
Neteisėti viešieji užrašai Vilniaus rajone.....	51
Valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimų nevykdymas švietimo įstaigoje.....	51
15. Administracinė informacija.....	53
Kvalifikacijos tobulinimas	53
16. Inspekcijos vykdytos programos priemonės	54

1. INSPEKCIJOS DARBUOTOJAI

Kalbos inspekcijoje dirba tik vienuolika darbuotojų, tai mažiausia visos Lietuvos mastu veikianti valstybės įstaiga. Esame patriotų grupė, savo mintis, laiką ir jėgas skirianti gimtajai kalbai saugoti ir puoselėti.

Susipažinkime!

	Kas nenusideda kalba, tas yra tobulas žmogus. (Jok 3,2-7)
Audrius Valotka, Inspekcijos viršininkas	Labai vertinu tylų, bet prasmingą darbą.
	Kad Inspekcijos darbas vyktų kuo mažiau girkždėdamas, stengiuosi vykdyti įvairias funkcijas, susijusias su kalbos vartojimo kontrole ir įstaigos administravimo reikalais.
	Arūnas Dambrauskas, Inspektavimo skyriaus vedėjas-vyriausiasis inspektorius

Asta Barzdenienė,
vyresnioji inspektorė

Nuo vaikystės mūsų šeimoje buvo puoselėjama ypatinga pagarba Tėvynei ir lietuvių kalbai, todėl džiaugiuosi ir didžiuojuosi, kad galiu prisidėti prie gimtosios kalbos saugojimo, jos, kaip valstybinės kalbos, pozicijų įtvirtinimo.

Eglė Bondzinskienė,
vyriausioji inspektorė

Iš gero žodžio gimsta geras darbas.

Giedrė Černiauskaitė,
vyresnioji inspektorė

Jei uždarysi duris visoms klaidoms, tiesa liks už durų.
(Rabindranatas Tagorė)

Ramunė Kanišauskaitė,
vyriausioji inspektorė

Žodžio galia neišmatuojama.

Jurgita Starkuvienė, vyresnioji inspektorė	Tikrindama įmonę ar įstaigą pirmiausia stengiuosi išklaudyti darbuotojus, atsakyti jiems iškilusius klausimus, patarti, pakonsultuoti.
Indrė Viliūnaitė, vyresnioji inspektorė	Pastebėti smulkmenas svarbu, dar svarbiau – matyti bendrą viso ko vaizdą.
Irena Makūnienė, Bendrujų reikalų ir finansų skyriaus vedėja	Kiekvienoje įstaigoje yra darbuotojas, nuo kurio žinių, kompetencijos priklauso jos finansinė sėkmė. Dirbu savo darbą atsakingai, kruopščiai, išdidžiai ir su meile.
Dainius Žemaitis, teisininkas	Įstatymas yra gėrio ir teisingumo menas.

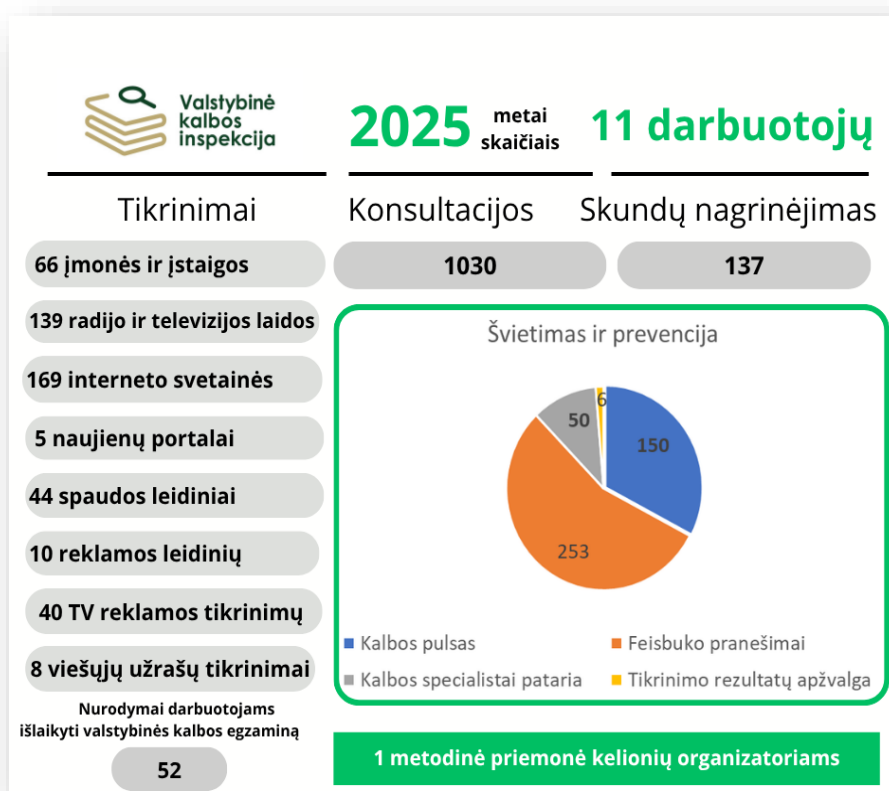
2. INSPEKCIJOS VEIKLA IR UŽDAVINIAI

Valstybinė kalbos inspekcija yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įsteigta biudžetinė įstaiga, pavaldi Kultūros ministerijai ir atskaitinga Valstybinei lietuvių kalbos komisijai.

Svarbiausi Inspekcijos uždaviniai – ginti Lietuvos piliečių lingvistines teises, prižiūrėti, kaip laikomasi Valstybinės kalbos įstatymo, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų ir kitų teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo reikalavimus.

Įstaigos veiklos pobūdis ir funkcijos nustatytos Valstybinės kalbos inspekcijos įstatyme ir Vyriausybės patvirtintuose Valstybinės kalbos inspekcijos nuostatuose.

Pagrindiniai 2025 m. veiklos tikslai ir uždaviniai buvo įgyvendinami pagal Kultūros ministerijos strateginį planą ir Inspekcijos veiklos metinį planą, numatyti darbai įvykdyti, biudžeto lėšos panaudotos pagal paskirtį.

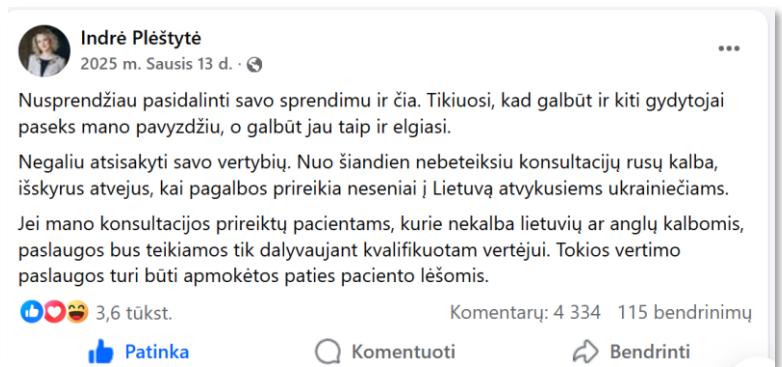

3. SVARBIAUSI METŲ AKCENTAI

AUGA NEPAKANTUMAS RUSŲ KALBAI VIEŠOJOJE ERDVĖJE

Jau keleri metai iš eilės didžiausius valstybinės kalbos priežiūros iššūkius kelia imigracija. Labai spartus imigrantų skaičiaus augimas, palyginti su ankstesniu laikotarpiu, kai per vienerius metus nuo 2021 m. vidurio iki 2022 m. vidurio jų pagausėjo 60 %, stabilizavosi, bet Lietuvos gyventojai vis nepakančiau vertina rusų kalbos pagausėjimą, ypač Vilniuje.

Didelį atgarsį sukėlė gydytojos Indrės Plėštytės feisbuko įrašas 2025 m. sausio 13 d., kuriame gydytoja pranešė daugiau nebekonsultuosianti rusų kalba, nebent tai būtų neseniai į Lietuvą atvykę ukrainiečiai: „Negaliu atsisakyti savo vertybių. Nuo šiandien nebeteiksiu konsultacijų rusų kalba, išskyrus atvejus, kai pagalbos prireikia neseniai į Lietuvą atvykusiems ukrainiečiams. Jei mano konsultacijos prireiktų pacientams, kurie nekalba lietuvių ar anglų kalbomis, paslaugos bus teikiamos tik dalyvaujant kvalifikuotam vertėjui. Tokios vertimo paslaugos turi būti apmokėtos paties paciento lėšomis.“

Gydytojos poelgis vertintas įvairiai. Be gausių palaikymo įrašų, būta ir smerkimo. Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė tikino, jog pagalba ligoniams turėtų būti prieinama jų nediskriminuojant kalbos pagrindu¹. (*Inspekcijos komentaras: Lietuvos konstitucinė doktrina nurodo, kad reikalavimas kalbėti valstybine kalba nėra diskriminacija.*) Tačiau ministerijos vadovė pripažino, kad medikai, nemokantys rusų kalbos, tokių konsultacijų teikti neprivalo.

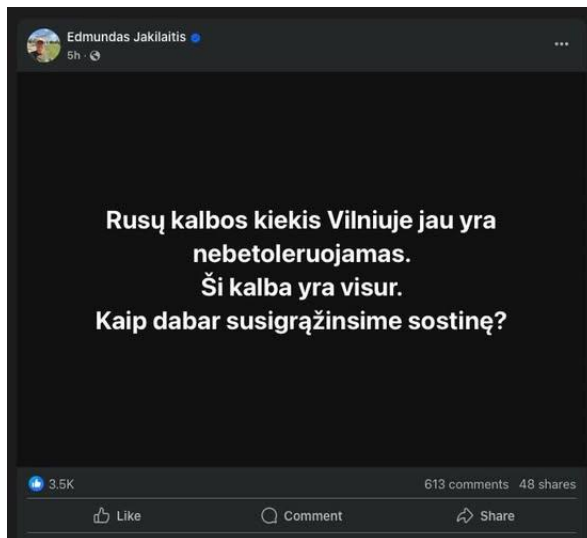
Inspekcijai ši sveikatos srities problema yra žinoma. Vilniuje dirbanti, rusų kalbos nemokanti medikė kreipėsi į Inspekciją prašydama ją palaikyti aiškinantis su poliklinikos administracija situaciją, kai ji, pasakiusi pacientei, jog nemoka rusų kalbos, sulaukė užgauliojimų, agresijos ir grasinimų susidoroti. „Pacientės dukra, vietoj to, kad pavertėjautų (ji kalba lietuvių kalba), pradėjo grasinti teismais, skundais ministerijom ir Seimui. <...> atvykusi į kabinetą filmavo be mano sutikimo, toliau žarstė grasinimus skūsti mane Vidaus reikalų ministerijai, Seimui, nes kokią teisę turėjau su ja nekalbėti rusiškai ir prašyti vertėjo. Moters teigimu, kituose miestuose, net Kaune, kuris, jos žodžiais, yra

¹ <https://www.tv3.lt/naujiena/lietuva/medikei-atsisakant-teikti-konsultacijas-rusu-kalba-ministres-reakcija-n1391205>.

„nacistinis, rasistinis miestas“, su jomis visi kalba rusiškai. Ir tai, kad aš nemoku rusų kalbos ir negaliu su paciente (Lietuvos piliete) susikalbėti, yra mano problema.“

Žibalo į ugnį įpylė žurnalistas Edmundas Jakilaitis. Jo feisbuke 2025 m. liepos 5 d. paskelbtas įrašas „Rusų kalbos kiekis Vilniuje jau nebetoleruojamas. Ši kalba yra visur. Kaip dabar susigrąžinsime sostinę?“ sulaukė 1300 komentarų ir sukėlė platų atgarsį viešojoje erdvėje. LRT laidoje², kurioje buvo nagrinėjama ši tema, balsavusių žiūrovų atsakymai į klausimą „Ar rusų kalba Lietuvos miestų gatvėse – jau problema?“ pasiskirstė taip:

- ✓ **Taip, rusų kalba ima dominuoti – 77 %.**
- ✓ **Ne, Lietuva atvira visoms kalboms ir tautybėms – 10 %.**
- ✓ **Sunku pasakyti, nes rusų kalbą vartoja ir karo pabėgėliai – 13 %.**

Į laidą skambinę žiūrovai vieningai reiškė neigiamą požiūrį į rusų kalbos gausėjimą viešojoje erdvėje, pasakojo apie Sakartvelo rusų imigrantų nenorą integruotis, apie vis didėjančią Lietuvos rusakalbių aroganciją, apie pavojų, kylantį Lietuvos kultūrai dėl imigrantų gausėjimo.

PASTANGOS NUKELTI PAKEISTO VALSTYBINĖS KALBOS ĮSTATYMO ĮSIGALIOJIMĄ

2024 m. spalio 11 d. priimtas Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimas³, kuris įpareigojo individualiai dirbančius ir prekes parduodančius bei paslaugas teikiančius asmenis aptarnauti klientus lietuvių kalba (iki tol ši įstatymo nuostata buvo taikoma tik dirbantiems pagal darbo sutartis). Seimas numatė pakeisto įstatymo įsigaliojimo pradžią 2026 m. sausio 1 d. ir nurodė Vyriausybei iki 2025 m. liepos 1 d. priimti įgyvendinamuosius teisės aktus.

2025 m. gegužės mėn. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija pasiūlė pakeisto įstatymo įsigaliojimą nukelti iki 2027 metų. „Siūlytumėm svarstyti <...> galimybę nukelti jį [įstatymą] iki 2027 m. sausio 1 dienos“, – Seimo Švietimo ir mokslo komitete kalbėjo švietimo viceministras Rolandas Zuoza⁴.

Nukelti pakeisto įstatymo įsigaliojimą buvo siūloma, nepaisant Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025 m. balandžio 14 d. pateiktų išvadų dėl lengvatinių sąlygų ukrainiečiams sudarymo: „Vyriausybei nėra suteikti įgaliojimai nustatyti, jog įdarbinant asmenis būtų galima netaikyti valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimo“, „išlygą vis pratęsiant, galima traktuoti, jog ji ima įgauti nuolatinės teisės normos požymių, o tai savo

² [Jakilaitis apie rusų kalbą Vilniuje: senamiestyje rusiškai kalbančių daugiau nei lietuvių.](#)

³ <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=633ef82286d211efabdbb4a1fc8b0b63>.

⁴ [Viceministras siūlo iki 2027-ųjų atidėti reikalavimą užsieniečiams aptarnauti lietuviškai. LRT.lt.](#)

esme nebeatitinka pereinamojo laikotarpio, kuris buvo susijęs su itin sudėtinga geopolitine situacija, įtvirtinimo“⁵.

Pastangoms stabdyti pakeisto įstatymo įsigaliojimą audringai pasipriešino visuomenininkai ir politikai.

Seimo Kultūros komiteto pirmininko pavaduotojas Vytautas Juozapaitis liepos 25 d. taip komentavo šį Vyriausybės sprendimą: „Tai reiškia, kad Lietuvos piliečiai gali būti aptarnaujami asmenų, visiškai nemokančių valstybinės kalbos, – tiek kavinėse, tiek taksi, tiek ligoninėse ar kitur. Ir dar – tai reiškia, kad, nemokėdamos kurios nors kalbos, kuria kalba jus aptarnaujantis asmuo, kuriam taikomas šis nutarimas, jūs savo valstybėje galite būti neaptarnautas. Ar tai – dar viena „įvairovės“ auka mūsų Konstitucijos saugomos kalbos sąskaita?“⁶

Kitokių nuomonių buvo mažai, išskyrus radikalių liberalų vertinimus, tarkime, Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto docento Vuko Vukotičiaus teiginius, kad „visoje Lietuvoje yra tik keli pasipiktinę asmenys, kurie kreipiasi į VKI dėl užsieniečių kalbos nemokėjimo, o daugumai piliečių šie kalbos vartojimo aspektai netrukdo ar išvis nerūpi“⁷.

Po ilgų diskusijų nutarta įstatymo įgyvendinimo nenukelti, bet užsieniečiams pirmuosius dvejus gyvenimo Lietuvoje metus nuleisti kalbos lygio kartelę nuo A2 iki A1 lygio. Inspekcija palaikė tokį siūlymą.

KALBINIŲ LENGVATŲ UKRAINIEČIAMS PRATĖSIMAS

Lietuva yra vienintelė Europos Sąjungos valstybė, suteikusi Ukrainos karo pabėgėliams lengvatą nevertoti valstybinės kalbos daugiau kaip dvejus metus.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2025 m. kovo 28 d. pateikė siūlymą⁸ šį terminą pratęsti iki 4 metų. Vienintelė tam pritarusi institucija buvo Ekonomikos ir inovacijų ministerija, o kitos institucijos – Kultūros, Teisingumo, Vidaus reikalų, Socialinių reikalų ir darbo ministerijos, Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Valstybinė kalbos inspekcija – šiam siūlymui nepritarė.

Projekte, anot Teisingumo ministerijos, nepateikta tinkamų argumentų: „Pastebėtina, kad konkrečiam asmeniui taikomas laikotarpis būtų dvigubai ilgesnis, lyginant su tuo, kuris buvo argumentuotas, kaip pakankamas kalbos išmokimui, nustatant pirminį reguliavimą. Manytina, kad tokiu atveju teikime Vyriausybei turėtų būti pagrįsta (taip pat ir duomenimis), kokios aplinkybės lėmė, kad nei pirminis prognozuotas laikotarpis (2 metų), nei patikslintas (3 metų) pasirodė nepakankami kalbos įgijimui reikiamu lygiu, ir Projektu siūlomas naujas laikotarpis (4 metų) bus tinkamas šią problemą išspręsti.“

⁵ [LR Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvada](#)

⁶ [Vytautas Juozapaitis. Valstybinės kalbos niekinimas vidurvasario tyloje. LRT.lt.](#)

⁷ [Vuk Vukotić. Lietuvių kalba – problema tik politikams? LRT.lt.](#)

⁸ [SR-1108 Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodž...“](#)

Socialinių reikalų ir darbo ministerija pateikė nuomonę, kad „ilgalaikis valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimo netaikymas gali sudaryti nelygiavertes sąlygas užtikrinant lygias galimybes darbo rinkoje“⁹.

Vidaus reikalų ministerijos požiūriu, „sėkminga integracija yra svarbus valstybės ir visuomenės saugumo uždavinys. Valstybinę kalbą mokantis užsienietis ne tik gali susikalbėti kasdieniniame gyvenime gaudamas paslaugas, bet ir suprasti savo teises ir pareigas darbo teisiniuose santykiuose, plėsti socialinius ryšius ir bendravimą ne tik su jo gimtąja kalba kalbančiais asmenimis, bet ir kitais Lietuvos gyventojais, ieškoti ir rasti patikimą informaciją įvairiuose šaltiniuose, prireikus savarankiškai kreiptis į kompetentingas institucijas“.

Į minėtų institucijų nuomonę nebuvo atsižvelgta, ministras pirmininkas Gintautas Paluckas 2025 m. liepos 9 d. priėmė politinį sprendimą¹⁰, kad reikalavimas mokėti lietuvių kalbą užsieniečiams, kuriems yra suteikta laikinoji apsauga, netaikomas.

INTEGRACIJOS KLAUSIMAI

Inspekcija yra priežiūros institucija, bet praeitais metais itin daug dėmesio ir jėgų skyrė užsieniečių integracijos iššūkiams. Susitikimuose su Vilniaus miesto savivaldybe, Nacionaline švietimo agentūra, Kultūros ministerija, Socialinių reikalų ir darbo ministerija, Vilniaus universiteto mokslininkais ir pedagogais, Tarptautine migracijos organizacija bei kitomis institucijomis ir įstaigomis buvo svarstomi kitakalbių mokymo priemonių, valstybinės kalbos egzaminų organizavimo, užsieniečių informavimo, teisės aktų keitimo, tarpinstitucinio bendradarbiavimo klausimai.

Daugiau apie tai žr. p. 38.

EUROPOS TEISINGUMO TEISMO BYLA

2022 m. tikrinimo metu nustatyta, kad Vilniaus tarptautinėje mokykloje yra darbuotojų, neišlaikiusių valstybinės kalbos mokėjimo egzamino pagal II valstybinės kalbos mokėjimo kategoriją. Mokyklos vadovybė nesutiko su Inspekcijos reikalavimu nurodytiems darbuotojams išlaikyti valstybinės kalbos mokėjimo egzaminą ir kreipėsi į teismą.

Bylą nagrinėjantis Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas kreipėsi į Europos Teisingumo Teismą, prašydamas išaiškinti, ar valstybinės kalbos reikalavimai neprieštarauja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 49 straipsniui „Įsisteigimo teisė“. Europos Teisingumo Teismas pasiūlė Lietuvai pasirinkti, kas svarbiau: valstybinė kalba ar Lietuvoje vykdomas užsieniečio verslas.

Užbėgdami už akių galime pasakyti, kad šios ataskaitos teikimo metu, 2026 m. kovo 25 dieną, LVAT pasiūlė šalims pasirašyti taikos sutartį.

⁹ [Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruod...“](#), žr. derinimo pažymą.

¹⁰ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/0663cfa2622211f0a8bbd1e98310677d>.

Daugiau apie šios bylą žr. p. 51.

Žiniasklaida

Viceministras siūlo iki 2027-ųjų atidėti reikalavimą užsieniečiams aptarnauti lietuviškai. [LRT.lt, 2025-05-21.](#)

Arkadijus Vinokuras. Imigrantas turi kalbėti lietuviškai! Bet tai – kainuos. [LRT.lt, 2025-03-22.](#)

Vuk Vukotić. Lietuvių kalba – problema tik politikams? [LRT.lt, 2026-06-01.](#)

Gydytoju dirbantis Ghassanas lietuvių kalbą išmoko per pusmetį: čia jaučiuosi saugus. [LRT.lt, 2025-06-05.](#)

Vytautas Juozapaitis. Valstybinės kalbos niekinimas vidurvasario tyloje. [LRT.lt, 2025-07-25.](#)

Arkadijus Vinokuras. „Ja negovoriu po litovski“. [LRT.lt, 2025-07-27.](#)

Justina Meilutė. Priminimas užsieniečiams: nuo kitų metų lietuvių kalba taps privaloma. [LRT.lt, 2025-11-20.](#)

VALSTYBINĖS KALBOS INSPEKCIJOS VEIKLA 2025 METAIS

4. ĮMONIŲ DOKUMENTACIJOS IR KALBOS MOKĖJIMO TIKRINIMAS

Inspekcija tikrina, ar valstybės ir savivaldybių institucijos, Lietuvos Respublikoje veikiančios įstaigos, įmonės ir organizacijos raštvedybą, apskaitos, atskaitomybės dokumentus tvarko valstybine kalba, ar jų dokumentuose laikomasi teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos taisyklingumo reikalavimus, ar tarp savęs susirašinėja valstybine kalba, ar vartojama valstybinė kalba pagal Vyriausybės nustatytas kalbos mokėjimo kategorijas.

Vykdydama Viešojo administravimo įstatymo nuostatą dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros Inspekcija parengė ir interneto svetainėje paskelbė tikrinimo planus, patvirtino ūkio subjektų tikrinimo klausimyną, viešas konsultacijas, asmenų aptarnavimo kokybės vertinimo apklausos anketas. Įstaigos veikla buvo organizuojama laikantis Ekonomikos ir inovacijų ir Teisingumo ministerijų rekomendacijų: ūkio subjektai konsultuoti Inspekcijoje, telefonu, elektroniniu paštu, raštu, metodinė pagalba teikta tikrinimų įmonėse metu, informacija skelbta interneto svetainėje.

Inspekcija laikėsi deklaracijos dėl pirmųjų verslo metų nuostatų – įsipareigojo konsultuoti ūkio subjektus, teikti jiems metodinę pagalbą ir pirmaisiais veiklos metais netaikyti nuobaudų, nustatyti tinkamą terminą pažeidimams ištaisyti.

1 lentelė. Subjektai, kuriuose tikrinta dokumentacija ir valstybinės kalbos mokėjimas

Eil. Nr.	Įmonės, įstaigos pavadinimas	Surašytų nurodymų skaičius
1.	AB „Lietuvos draudimas“	—
2.	BĮ Dienos centras „Šviesa“	—
3.	MB „Eskedar kava“ kavinė „Eskedar Coffee Terrace“	—
4.	Respublikinis priklausomybės ligų centras	—
5.	SĮ „Susisiekiama paslauga“	1
6.	Tarptautinė Ukrainos mokykla Lietuvoje	—
7.	UAB „APL Fresh Food“ restoranas „KFC Pilaitė“	1
8.	UAB „Baltijos viršūnė“ restoranas „Chinkali namai“	—
9.	UAB „Corporation of legends“ restoranas „Karčma 1863“	1
10.	UAB „Černomorka“ restoranas „Černomorka“	—
11.	UAB „Dimitra“ grožio salonas „Beauty Nail“	—
12.	UAB „Dolomanov clinic“	3
13.	UAB „Ekskomisarų biuras“	1
14.	UAB „Ermitažas“	—
15.	UAB „Eurovaistinė“	—
16.	UAB „Gemma“ sveikatos centras	1
17.	UAB „Gintarinė vaistinė“	—
18.	UAB „Gym LT“ („Lemon Gym“)	—
19.	UAB „Gym plus“	—

20.	UAB „GRIFS AG“	1
21.	UAB „IKI Lietuva“	1
22.	UAB „Lidl Lietuva“	2
23.	UAB „Makveža“ parduotuvė „MOKI VEŽI“	—
24.	UAB „Maxima“	—
25.	UAB „Naujasis Vilnius“ viešbučio „Best Western“ restoranas	—
26.	UAB „Nesė“ lošimo namai (kazino)	1
27.	UAB „Norfos mažmena“	3
28.	UAB „Olego transportas“	—
29.	UAB „Palangos maistas“ restoranas „Azerai“	—
30.	UAB „Paysera LT“	1
31.	UAB „Ramunėlės vaistinė“	—
32.	UAB „Rimi Lietuva“	1
33.	UAB „Rojumis“ grožio salonai „Vizija“, „Buržua“	—
34.	UAB „Santona“ restoranas „Dr. Khinkalino“	—
35.	UAB „Saugos garantas“	—
36.	UAB „Sudaira“ salonas „Figaro“	1
37.	UAB „Tallink Fast Food Lithuania“ restoranas „Burger King“	1
38.	UAB Tolimojo keleivinio transporto kompanija	—
39.	UAB „Vilniaus viešasis transportas“	1
40.	UAB „XKSPRESAS“ grožio salonas „DE Legends Barbershop-BIG“	1
41.	Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	—
42.	VŠĮ Antakalnio poliklinika	1
43.	VŠĮ Centro poliklinika	—
44.	VŠĮ Dienos centras „Mes esame“	—
45.	VŠĮ Grigiškių sveikatos priežiūros centras	—
46.	VŠĮ Karoliniškių poliklinika	3
47.	VŠĮ Mykolo Marcinkevičiaus ligoninė	1
48.	VŠĮ Markučių dienos veiklos centras	—
49.	VŠĮ „Paupio globos namai“	1
50.	VŠĮ Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė	—
51.	VŠĮ „Senjorų avilys“	1
52.	VŠĮ Šeškinės poliklinika	—
53.	VŠĮ Vilniaus gimdymo namai	—
54.	VŠĮ Vilkpėdės ligoninė	1
55.	VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų filialo Žalgirio klinika	3
56.	VŠĮ Vilniaus rajono poliklinika	—
57.	VŠĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės Šv. Roko slaugos ligoninė	—
58.	VŠĮ Vilniaus krepšinio mokykla	—
59.	Vilniaus miesto socialinių paslaugų centras	—
60.	Vilniaus miesto kompleksinių paslaugų centras „Šeimos slėnis“	—
61.	Vilniaus Aleksandro Puškino gimnazija	7
62.	Vilniaus savivaldybės Grigiškių gimnazija	1
63.	Vilniaus Jono Ivaškevičiaus jaunimo mokykla	—
64.	Vilniaus Naujosios Vilnios moksleivių kūrybos namai	1
65.	Vilniaus Pavilnio pagrindinė mokykla	—
66.	Vilniaus Verkių mokykla-daugiafunkcis centras	11
67.	Vilniaus „Vilties“ specialioji mokykla-daugiafunkcinis centras	1

Patikrintos 67 įmonės ir įstaigos, iš jų 26 pagal skundus dėl valstybinės kalbos nevertojimo atliekant tarnybines pareigas. Planine tvarka tikrintuose objektuose papildomai vertinta, ar apskaitos, atskaitomybės dokumentai tvarkomi valstybine kalba, ar juose laikomasi teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos taisyklingumo reikalavimus, ar susirašinėjama valstybine kalba.

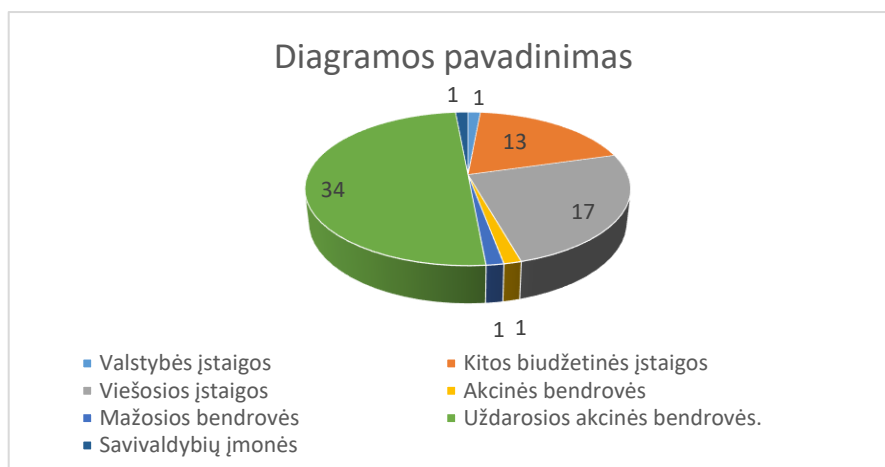
Surašyti 53 nurodymai (iš jų 12 nurodymų įmonių vadovams, kad 199 įmonių darbuotojai neišlaikę egzamino arba nepateikę reikiamų dokumentų), reikalaujantys, kad jų darbuotojai išlaikytų valstybinės kalbos egzaminą pagal Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų nustatymo ir jų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nustatytas kategorijas. 11 įmonių surašyti raštai. Patikrinus susirašinėjimo, veiklos organizavimo ir kitus dokumentus su pastebėtomis klaidomis supažindinti vadovai ir atsakingi asmenys.

Laiku įvykdyti 36 nurodymai, 16 nurodymų įvykdymo terminas nepasibaigęs.

Įmonių ir įstaigų teisinis statusas

Patikrinta 13 biudžetinių įstaigų, 17 viešųjų įstaigų, 1 savivaldybės įmonė, 1 akcinė bendrovė, 1 mažoji bendrovė, 34 uždarnosios akcinės bendrovės.

1 diagrama. Įmonių ir įstaigų teisinis statusas

5. ŪKIO SUBJEKTŲ IR ASMENŲ KONSULTAVIMAS

Inspekcija konsultuoja ūkio subjektus, atlieka jų apklausas.

Vykdydama viešojo administravimo įstatymo 32 straipsnį Inspekcija ūkio subjektus konsultavo Inspekcijoje, telefonu, elektroniniu paštu, raštu, metodinė pagalba buvo teikiama tikrinimų įmonėse metu, reikalinga informacija skelbiama interneto svetainėje <http://vki.lrv.lt>

Į Inspekciją telefonu kreipėsi 830 asmenų, 147 – elektroniniu paštu.

Daugiau kaip pusė besikreipusiųjų teiravosi dėl valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimų taikymo, egzaminų laikymo tvarkos, kalbos kursų, ukrainiečiams taikomų išimčių, sankcijų valstybinės kalbos pagal nustatytas kategorijas nemokantiems darbuotojams, naujų reikalavimų įsigaliojus Valstybinės kalbos įstatymo pataisoms.

Konsultacijų reikėjo tiek dirbantiems ar įsidarbinti norintiems asmenims, tiek darbdaviams.

Siekdama užtikrinti grįžtamąjį ryšį, kuris padeda sukurti skaidrią ir saugią aplinką verslo ir priežiūros institucijų bendradarbiavimui, Inspekcija 4 kartus atliko ūkio subjektų apklausas. Anketas užpildė 20 patikrintų įstaigų. Atsakyta, kad konsultuota buvo tinkamai, tikrinimo išvados buvo naudingos, reikalavimai – pagrįsti ir pateikti suprantamai, apie tikrinimo rezultatus pranešta tinkamai; priekaištų dėl Inspekcijos pareigūnų elgesio apklaustieji neturėjo, bendradarbiavimą su Inspekcija įvertino kaip geranorišką, su korupcijos atvejais nesusidūrė.

6. VISUOMENĖS INFORMAVIMO PRIEMONIŲ TIKRINIMAS

Inspekcija tikrina, ar Lietuvos visuomenės informavimo priemonės (spauda, televizija, radijas ir kita), knygų ir kitų leidinių leidėjai laikosi taisyklingos lietuvių kalbos normų.

TELEVIZIJOS IR RADIOJAI LAIDŲ KALBOS TIKRINIMAS

Patikrintos 93 televizijos laidos, 55 dokumentinių, 14 animacinių serialų serijų, 46 radijo laidos, trukmė – 153 valandos eterio laiko. Dėl visų tikrintų laidų televizijos, radijo stočių vadovams išsiųsti raštai, pateikti kalbos klaidų sąrašai.

Informacija apie televizijos laidų kalbą kas ketvirtį skelbta Inspekcijos interneto svetainėje. Dėl televizijos laidų kalbos išnagrinėti 4 skundai.

2025 m. gerokai daugiau nei paprastai tikrinta verstinių filmų, dokumentinių serialų. LRT verstinės produkcijos kalbą Ramunė Kanišauskaitė apžvelgė LRT vertėjų, redaktorių ir įgarsintojų pasitarime.

2 lentelė. Televizijos laidos ir tikrinimo datos

Televizija	Laida	Tikrinimo data
LRT televizija, LRT Plus, LRT.lt	Labas rytas, Lietuva	01-16, 02-01
	Eurolyga per LRT	02-27, 03-13
	Eurolygos rungtynės	03-06, 03-13
	Lietuvos tūkstantmečio vaikai	03-16, 03-23
	Gustavo enciklopedija	03-23, 03-30
	Pasaulio futbolo čempionato atrankos rungtynės	03-24
	Dainuoju Lietuvą	05-03, 05-10
	Pasaulio ledo ritulio čempionatas	05-10
	Dok. serialas „Gyvūnų jaunikliai“	06-01, 06-22
	Dok. serialas „Girdyklą“	06-26, 06-27
	Dok. serialas „Slapti Europos stebuklai“	08-09
	Serialas „Eva Longoria atranda Meksiką“	07-17
	Serialas „Eva Longoria atranda Ispaniją“	07-24
	Laba diena, Lietuva	09-19, 09-23
	Šokiai ant ledo	10-18, 10-19
	Dok. serialas „Septyni pasauliai, viena planeta“	10-19
	Dok. serialas „Dvi Amerikos“	09-05
	Draminis serialas „Musolinis“	09-05, 10-12
	Dok. serialas „Keistoji planeta“	09-29, 09-30
	Dok. serialas „Gelbėkit, mes nusipirkom kaimą“	10-04, 10-11
	Dok. serialas „Užburiančių miškų paslaptys“	10-10, 10-07
	Filmas „Kai ateina ruduo“	10-12
	Dok. serialas „Žmogaus kūno stebuklai“	1, 2 serijos

	Animacinis serialas „Bluji“ Animacinis serialas „Izadora Mėnulė“ Animacinis serialas „Semas ir Žiulija“ Dienos tema Panorama	24–27 ser. 16, 17, 44, 45, 50 ser. 23, 24, 47, 48, 52 ser. 11-21, 11-24, 11-28, 12-01, 12-02 12-04; 12-14
TV3	TV3 žinios Rykliai TV3 vakaro žinios Gyvūnų pasaulis Pasidaryk pats Gero savaitgalio receptas Ateities milijonieriai Dok. serialas „Gyvūnų juslės“ Dok. serialas „Mekongo paslaptys“ Kas po kiek? Miestas ar kaimas	01-12, 01-19 01-27, 02-03 02-01, 02-05 02-08, 02-15 02-22, 02-15 03-15, 03-29 03-22, 03-29 05-31 06-01 09-06, 09-13 09-16, 09-23
Delfi	„Delfi“ diena Iš esmės Dok. serialas „Gibraltaro policija“ Dok. serialas „Policininkės“ Dok. serialas „Gražūs žmonės“ Nuotykių 60+	04-30, 05-08 04-30, 05-08 05-15 05-15, 05-29 05-22, 05-29 10-04, 10-13
LNK, BTV, Info TV, TV1	Dykumų karaliai Bus visko Teleloto „Betsafe“-LKL rungtynės „Betsafe“-LKL apžvalga Dok. serialas „Pirmieji pasimatymai“ Serialas „Kaupikai“ Dok. serialas „Išgyventi tyruose“ Labas vakaras, Lietuva Sąmoningumo slenkstis. Lūžio taškas Sąmoningumo slenkstis. Tikroji žurnalistika Žinios 16.00	01-08, 01-09 01-21, 01-28 02-02, 02-23 03-16, 03-30 03-16, 03-30 05-22, 05-23 05-24, 05-29 05-29 09-18, 09-26 09-19, 09-23 10-11, 10-26 12-05, 12-10
TV6	Dakaras 2025 Dakarorama Dok. serialas „Kitas pasaulis: Indonezija“ Dok. serialas „Vieni. Įgūdžių išbandymas“	01-04 01-05 06-07, 06-08 06-14, 06-15
TV8	Dok. serialas „Džeimio Oliverio vienos keptuvės stebuklai“	06-07, 06-14
„Lietuvos ryto“ televizija	24/7 Žinios Reporteris Lietuva tiesiogiai Nauja diena Lietuvos muziejai Ilgaamžiškumo gidas	01-12, 01-19 01-18, 01-19 01-21, 01-22 01-21, 01-23 01-22, 01-27 03-08, 03-15 03-09, 03-06

	Geriausi Dok. serialas „Amerika. Didžioji kelionė“ Dok. serialas „Antrasis pasaulinis karas. Imperijos kaina“ Gimę po laiminga žvaigžde Vasara ant piliakalnio Sodo ritmu Pokalbiai prie jūros Gyvenimas versle Būsto anatomija Noriu dirbti Viskas pamatuota	03-16, 03-23 06-07 (2) 06-08, 06-09 07-12, 07-19 07-12, 07-19 07-13, 07-20 07-20, 07-27 10-04, 10-11 10-05, 10-12 10-06, 09-29 10-07, 09-30

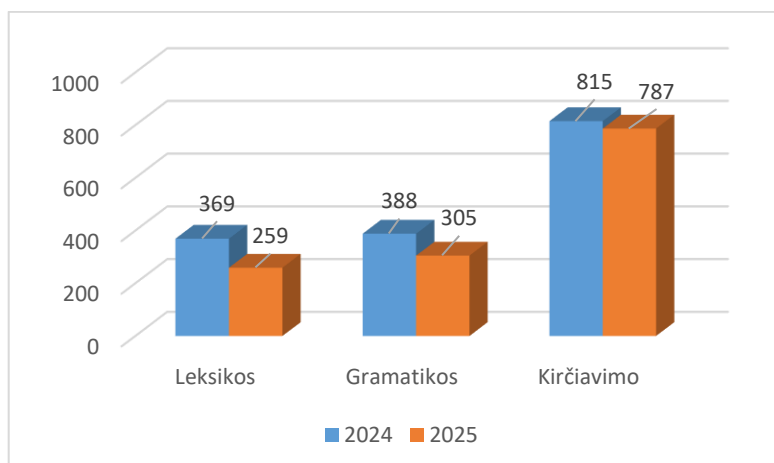
3 lentelė. Radijo laidos ir tikrinimo datos

Radijas	Laida	Tikrinimo data
LRT radijas	Gyvenimo citrinos Vienkartinė planeta Žinios 12.00 Žinios 6.00 Radijo ringas Vasaros popietė	07-25, 08-15 07-28, 08-04 08-20, 08-21 08-20, 08-21 08-22, 08-29 08-22, 08-28
Žinių radijas	Mokslo balsu Mano trejetas Žinau, ką valgau Girdžiu tavo nuomonę Kas po mūsų? Mokslo dvikova Stereotipų laužytojos Žalia rodyklė Aplenk ligą Gyventi kūne Neįrėminti Piko minutės Mūsų herojai Rašytojų svetainė Lietuva didelė Skaidrumo galia	04-07, 04-14 04-12, 04-19 04-14, 04-21 04-15, 04-22 04-21, 04-28 04-26, 05-03 04-26, 05-03 05-02, 05-09 10-27, 11-03 10-29, 11-05 11-01, 11-08 11-04, 11-06, 11-11, 11-13 11-02, 11-09 11-08, 11-15 11-08, 11-15 11-11, 11-18

Televizijos ir radijo laidų klaidų skaičiaus palyginimas

2024 m. užfiksuota 369 leksikos, 388 gramatikos, 815 kirčiavimo klaidų, 2025 m. – 259 leksikos, 305 gramatikos, 787 kirčiavimo klaidos, titruose buvo rašybos ir skyrybos klaidų (2024 m. patikrinta 170, 2025 m. – 153 valandos).

2 diagrama. Televizijos ir radijo laidų klaidų skaičius 2024 ir 2025 m.

PERIODINĖS SPAUDOS LEIDINIŲ TIKRINIMAS

Patikrinti 34 periodiniai leidiniai: 1 laikraštis, 33 žurnalai. Visų leidinių redakcijoms išsiųsti raštai su pastebėtų kalbos klaidų sąrašais, kartu nurodyti internete esantys kalbos ištekliai. Šešiuose leidiniuose klaidų nepastebėta. Informacija apie periodinėje spaudoje pastebėtas kalbos klaidas 3 kartus skelbta Inspekcijos interneto svetainėje. Skundų dėl periodinės spaudos leidinių kalbos negauta. Renkantis tikrinimo objektus atsižvelgiama į pakartotinės kontrolės poreikį.

4 lentelė. Periodinės spaudos leidiniai

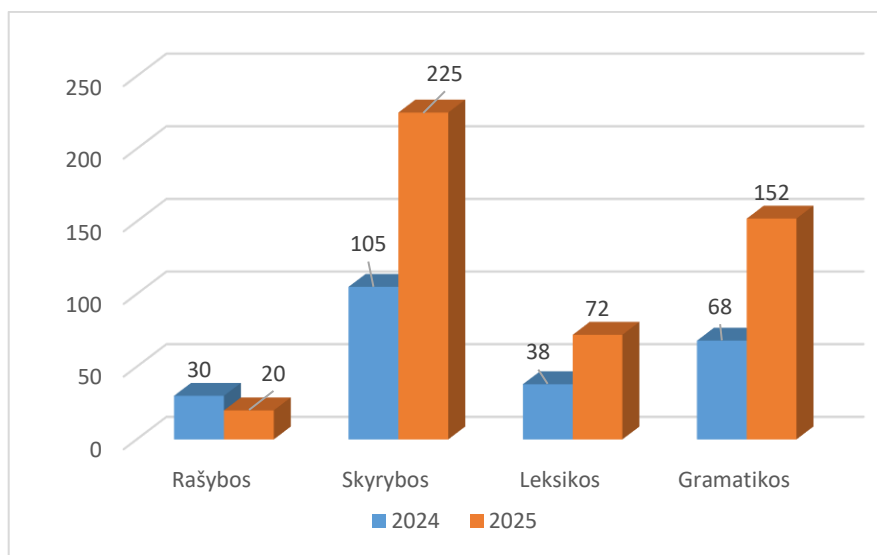
Eil. Nr.	Leidinio pavadinimas	Leidinio numeris
1.	A-ZET	2
2.	Akistata. Istorijos	6
3.	Edita	1-2
4.	Elle	4
5.	Elle Kids	3
6.	Flintas	2
7.	Geros istorijos	2
8.	Gustė	3
9.	Happy365	žiema
10.	Ieva	41
11.	Iliustruotoji istorija	7
12.	Ji	35
13.	Kardas	3
14.	Karys	9
15.	Kūrėja	8-9
16.	Legendos	2
17.	Lututė	6
18.	Mamos žurnalas	9

19.	Mano Namai	2
20.	Mažylis	4
21.	MIAU mados namai	vasaris
22.	Moteris	3
23.	Naminukas	3
24.	Nėštukė	2025 m.
25.	Prie kavos	14
26.	Prie kavos. Mamai ir vaiku	2
27.	Prie kavos. Sveikata	9-10
28.	Psichologija Tau	5
29.	Raktas	1
30.	Sodo spalvos	9
31.	SUPER	pavasaris
32.	Valstiečių laikraštis	5
33.	Verslo klasė	rugsėjis–spalis
34.	Žmonės	1

Periodinių spaudos leidinių kalbos klaidų skaičiaus palyginimas

2024 m. užfiksuotos 30 rašybos, 105 skyrybos, 38 leksikos, 68 gramatikos klaidos. 2025 m. – 20 rašybos, 225 skyrybos, 72 leksikos, 152 gramatikos klaidos. (2024 m. ir 2025 m. patikrinta po 34 leidinius).

3 diagrama. Periodinių leidinių klaidų skaičius 2024 ir 2025 m.

NEPERIODINĖS SPAUDOS LEIDINIŲ TIKRINIMAS

Patikrinta 9 leidyklų 10 knygų vaikams: keturios knygos – užsienio rašytojų, šešios – lietuvių autorių kūriniai. Dviejų iš dešimties tikrintų leidinių kalba taisyklinga, dviejose knygose pastebėta labai daug klaidų.

5 lentelė. Neperiodinės spaudos leidiniai

Eil. Nr.	Leidėjas	Knygos autorius ir pavadinimas
1.	Alma littera	Rūta Čekaitė. Ežys ir obuolys
2.	Baltų lankų leidyba	Debi Gliori. Mylėsiu tave visada
3.	Jūsų Flintas	Rasa Dmuchovskienė. Skruzdėliukas Nežiniukas. 6 knyga
4.	Kid press	Seku seku pasaką
5.	Nieko rimto	Anita Ganeri. Žvaigždžių pasakos
6.	Pamėginčius	Rasa Bačiulienė. Kiškio miegas
7.	Ridsales	Ilona Bakšė. Tapatulio pasakos
8.	Vaiga	Hannah Campling, Daisy Edwards. Gerumo istorijos. 5 minučių pasakos prieš miegą Urtė Laurutė. Mažasis drakoniukas ir dantukų gelbėjimo operacija
9.	Živilė Labutė	Sesė

INTERNETO SVETAINIŲ TIKRINIMAS

Patikrintos 169 interneto svetainės ir 5 naujienų portalai.

Tikrintos į Inspekcijos planus įtrauktų ūkio subjektų, švietimo ir ugdymo, gydymo, reabilitacijos, slaugos ir priežiūros įstaigų, viešbučių, automobilių salonų, visuomenės informavimo priemonėse ir viešojoje erdvėje reklamuojamos interneto svetainės, reaguota į gautus skundus. Visoms įmonėms ir įstaigoms išsiųsti raštai.

10 interneto svetainių, kuriose buvo užfiksuota daugiau kaip 30 klaidų, tikrinta pakartotinai.

Naujienų portalai *delfi.lt*, *lrytas.lt*, *lrt.lt*, *tv3.lt*, *15min.lt* tikrinti po du kartus, iš viso 200 straipsnių. Visų portalų redakcijoms išsiųsti raštai ir klaidų sąrašai su pastabomis.

Tikrintose interneto svetainėse ir naujienų portaluose dažniausios skyrybos klaidos – nebuvo skiriami išplėstiniai derinamieji pažyminiai, einantys po pažymimojo žodžio, šalutiniai sakiniai, įterpiniai, išplėstinės dalyvinės, padalyvinės ir pusdalyvinės aplinkybės buvo skiriamos tik iš vienos pusės. Rašybos klaidų mažiau nei skyrybos: nepaisyta įmonių, įstaigų ir organizacijų tiesioginės reikšmės ir simbolinių pavadinimų, terminų rašymo taisyklių, klystama rašant ilguosius ir trumpuosius balsius. Iš gramatikos klaidų galima išskirti netaisyklingą linksnių –naudininko, įnagininko, vietininko – ir polinksnių *dėka* ir *pagalba* vartojimą.

Gautuose atsakymuose užtikrinama, kad nurodytos klaidos ištaisytos ir rengiant naują medžiagą bus atsižvelgiama į gautas pastabas.

6 lentelė. Įmonių, įstaigų interneto svetainės

Eil. Nr.	Įmonės, įstaigos pavadinimas	Interneto svetainės adresas
1.	„Aktsiaselts Auto 100“ Lietuvos filialas	https://www.skoda.lt/
2.	Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra	https://galetigaleti.lt/
3.	Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra	https://pertvarka.lt/
4.	Augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos	https://vatzum.lrv.lt/lt/
5.	BĮ dienos centras „Šviesa“	https://www.dcsviesa.lt
6.	BĮ „Gilės“ namai	https://gilesvaikai.lt/
7.	BĮ „Skaitlis“	https://skaitlis.lt/
8.	BĮ Valakampių socialinių paslaugų namai	https://www.valakampiuspn.lt/
9.	MB „Aktyvus judėjimas“	www.aktyvusjudejimas.lt
10.	MB „Judesio terapija“	https://judesioterapija.eu/
11.	MB kineziterapijos klinika „Noriu judėti“	https://www.norijudeti.lt/
12.	MB „Nauja šypsena“	https://newsmile.lt/
13.	MB „Riešutėlis“	https://skraiduolis.com
14.	MB „Rinno“	https://rinno.lt/
15.	MB „Smart HD“	https://smarthr.lt
16.	MB „Šventės idilija“	https://www.sventesidilija.lt
17.	MB „Žvejo keliai“	https://www.zvejokelias.com
18.	Kirtimų kultūros centras	https://kirtimukc.lt/
19.	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras	https://www.lasuc.lt/
20.	M. Kukuraičio įmonė „Optika ir rega“	https://rega.lt/
21.	Migracijos informacijos centras	https://micenter.lt/lt/lietuviu-kalbos-mokymasis
22.	Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos	https://muitine.lrv.lt/lt/
23.	Muitinės informacinių sistemų centras	https://muitine.lrv.lt/lt/muitines-informaciniu-sistemu-centras/
24.	Muitinės laboratorija	https://muitine.lrv.lt/lt/muitines-laboratorija/
25.	Muitinės mokymo centras	https://muitine.lrv.lt/lt/muitines-mokymo-centras/
26.	Natalijos Anufrijevos IĮ	https://www.geriakiniai.lt/
27.	Naujosios Vilnios kultūros centras	https://nvkc.lt/

28.	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM	https://lt72.lt
29.	Sostinės vaikų ir jaunimo centras HOBIVERSE	https://svjc.lt/
30.	SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija	https://sos-vaikukaimai.lt/
31.	Specialieji socialinės globos namai „Tremtinių namai“	https://www.tremtiniunamai.lt/
32.	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Vilniaus Viltis“	https://vilniausviltis.lt/
33.	Vilniaus Aleksandro Puškino gimnazija	https://www.puskino.lt/
34.	Vilniaus atviras jaunimo centras „Mes“	https://ajcmes.lt/
35.	Vilniaus automechanikos ir verslo mokykla	https://vavm.lt
36.	Vilniaus jaunųjų turistų centras	https://turistucas.lt/
37.	Vilniaus Jono Ivaškevičiaus jaunimo mokykla	https://www.ivaskeviciaus.lt/
38.	Vilniaus krepšinio mokykla	https://vilniauskm.lt/
39.	Vilniaus lopšelis-darželis „Eglutė“	https://www.eglute.vilnius.lm.lt/
40.	Vilniaus lopšelis-darželis „Gluosnis“	https://www.gluosnis.vilnius.lm.lt/
41.	Vilniaus lopšelis-darželis „Rasa“	https://www.darzelisrasa.lt/
42.	Vilniaus lopšelis-darželis „Rytas“	https://darzelisrytas.lt/
43.	Vilniaus miesto kompleksinių paslaugų centras „Šeimos slėnis“	https://seimos-slenis.lt/
44.	Vilniaus moksleivių kūrybos ir mokymo centras	https://www.vmkmc.lt/
45.	Vilniaus Naujosios Vilnios moksleivių kūrybos namai	https://www.nvkurybosnamai.lt/
46.	Vilniaus paslaugų verslo profesinio mokymo centras	https://vpvpmc.lt/
47.	Vilniaus Pavilnio pagrindinė mokykla	http://www.pavilnys.vilnius.lm.lt/
48.	Vilniaus saugaus miesto centras	https://vismc.lt/
49.	Vilniaus savivaldybės Grigiškių gimnazija	https://grigiskiugimnazija.lt/
50.	Vilniaus statybininkų rengimo centras	https://vsrclt/
51.	Vilniaus technologijų mokymo centras TECHIN	https://techin.lt/
52.	Vilniaus teritorinė muitinė	https://muitine.lrv.lt/lt/vilniaus-teritorine-muitine/
53.	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Klevas“	https://klubasklevas.lt/
54.	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Lakštingala“	https://klubaslakstingala.lt/
55.	Vilniaus vaikų ir jaunimo klubas „Meteoras“	https://www.klubasmeteoras.vilnius.lm.lt/

56.	Vilniaus visuomenės sveikatos biuras	https://vilniussveikiau.lt/lt/
57.	Vilniaus Žolyno vaikų socialinės globos namai	https://zolyno.lt/
58.	VšĮ Antavilių pensionatas	http://antaviliai.lt/
59.	VšĮ „Code Academy Cids“	https://www.codeacademykids.com/
60.	VšĮ dienos centras „Mes esame“	https://mesesame.lt/
61.	VšĮ „Gydymas judesiu“	https://gydymasjudesiu.lt
62.	VšĮ Mokyklų tobulinimo centras	https://www.renkuosimokyti.lt/
63.	VšĮ Nacionalinė jaunimo nakvynės namų asociacija	https://www.filaretaihostel.lt/
64.	VšĮ Pal. J. Matulaičio socialinis centras	https://matulaiciosc.lt/
65.	VšĮ Pal. Kun. Mykolo Sopočkos hospisas	https://www.hospisas.lt/
66.	VšĮ Paupio globos namai	https://paupiogloba.lt/
67.	VšĮ Priežiūra ir pagalba senjorams į namus	https://www.prieziurasenjorams.com/
68.	VšĮ Robotikos akademija	robotikosakademija.lt
69.	VšĮ „Saulutė vaikams“	https://saulutevaikams.lt
70.	VšĮ Senjorų socialinės globos namai	https://www.ssgn.lt/
71.	VšĮ „Sevilis“	https://sevilis.lt/
72.	VšĮ „Socialinė globa“	https://senjoruglobanamuose.lt/
73.	VšĮ Socialinių inovacijų ir mokslo centras	
74.	VšĮ „Šeimos menas“	https://www.seimosmenas.lt
75.	VšĮ terapinio ugdymo centras „Aplink“	https://www.tuc.lt/
76.	VšĮ Valakupių reabilitacijos centras	https://www.reabilitacija.lt/
77.	VšĮ Vaikų ir paauglių socialinis centras	https://vpscentras.lt/
78.	VšĮ Verslo ir svetingumo profesinės karjeros centras	https://www.vesk.lt/
79.	VšĮ Vilniaus policijos klubas vaikams ir jaunimui	https://www.policeclub.lt/
80.	VšĮ „Vilties akimirka“	http://www.viltiesakimirka.lt/
81.	UAB „9 line“	https://zynky.lt/
82.	UAB „Abrava“	http://www.vaikuoptika.lt
83.	UAB Adučiškio reabilitacijos ir slaugos centras	www.seneliu-namai.lt
84.	UAB „AirInn Vilnius“	https://www.airinn.lt/
85.	UAB „Akiniai Jums“	https://www.skyvision.lt/
86.	UAB „Akių gydytojų praktika“	https://www.akiugydytojai.lt
87.	UAB Akių lazerinės chirurgijos centras	https://www.lasik.lt/lt/pradinis.html
88.	UAB Akių optika	https://akiuoptika.lt/
89.	UAB „Amicus Hotel“	https://www.amicushotel.lt/

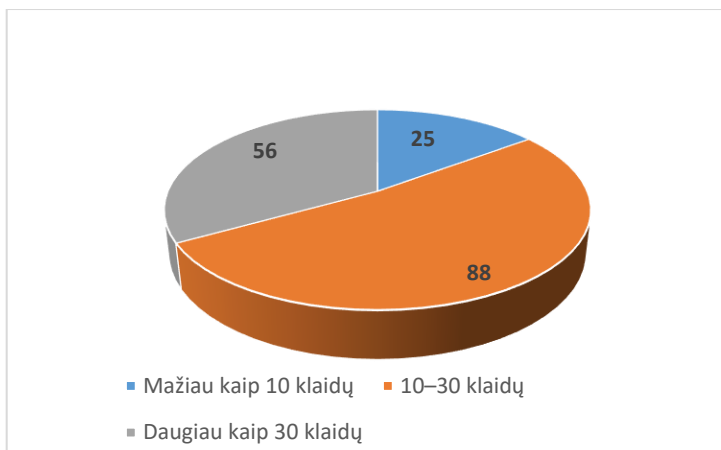
90.	UAB „Amston“	https://www.amston.lt
91.	UAB „ARX auto“	https://www.arxauto.lt/lt
92.	UAB „Ateities laboratorija“	https://mokykla.sualesgojus.lt/priesmokyklineklase
93.	UAB „Atrankos“	https://atranka360.lt
94.	UAB „Atrask pasaulį“	https://atraskpasauli.lt/
95.	UAB „Aza tours“	https://azatours.lt/
96.	UAB „Baltic Travel Service“	https://bts.lt/
97.	UAB „Baltoptik“	https://www.fielmann.lt/
98.	UAB „Blendas hotel management“	https://www.hotelpacai.com/lt
99.	UAB „Calvary Hotel“	https://calvary.lt
100.	UAB „Centrum“	https://artis.centrumhotels.com/
101.	UAB „Centrum“	https://ratonda.centrumhotels.com/
102.	UAB „City gate“	https://citygate.lt/lt/
103.	UAB „City hotels“	https://cityhotels.lt/
104.	UAB „D23“	https://glasseson.lt/
105.	UAB Dovilės optika	http://www.interoptika.lt
106.	UAB „Edama“	https://grotthusshotel.com/lt/
107.	UAB „Eicore“	https://comforthotel.lt/lt/
108.	UAB „Ekspres turas“	https://turas.lt/
109.	UAB „Esros turas“	https://www.esrosturas.lt/
110.	UAB Funkcinės terapijos centras	https://funkcinesterapijoscentras.lt/
111.	UAB „Gražūs dantys“	https://slenioklinika.lt
112.	UAB „Hostlita“	https://loftinnhotels.com/
113.	UAB „Inchcape Motors“	https://bravoauto.lt/
114.	UAB „Inchcape Motors“	https://www.inchcape.lt/
115.	UAB „Inchcape Motors“	https://www.jaguar.lt/
116.	UAB „Inchcape Motors“	https://www.landrover.lt/
117.	UAB „Inchcape Motors“	https://www.mazda.lt/
118.	UAB „Imperiva“	https://www.vilniusparkplaza.com/lt
119.	UAB „Indigroup“	https://www.indigroup.lt
120.	UAB „Innco“	https://www.manolesiai.lt/lt/
121.	UAB Jeruzalės viešbutis	https://jeruzalehotel.com/
122.	UAB Jono Girskio stuburo ligų gydymo centras	https://www.stuburas.lt
123.	UAB „Kelionių laikas“	https://www.kelioniulaikas.lt
124.	UAB „Mare Balticum“	https://imperialvilnius.lt/
125.	UAB „Mezus“	https://www.gerilesiai.lt/
126.	UAB „Moller auto“	https://career.mollerauto.lv/lt
127.	UAB „Moller auto“	https://mollerauto.lt/
128.	UAB „Moller auto“	https://mollerauto.volkswagen.lt/
129.	UAB „Moller auto“	https://www.mollerautovilnius.audi.lt/lt/
130.	UAB „Momento LT“	https://www.momento.lt
131.	UAB „Naujas regėjimas“	https://eyes.lt
132.	UAB „Neringa hotel“	https://neringavilnius.com/lt/
133.	UAB „OC Vision Lietuva“	https://www.lensor.lt/
134.	UAB „OC Vision Lietuva“	https://optio.lt/

135.	UAB „OC Vision Lietuva“	https://www.visionexpress.lt/
136.	UAB „Olego transportas“	https://www.ollex.lt/
137.	UAB „Olizarų rūmai“	https://www.shakespeare.lt/lt/
138.	UAB „Optes“	https://www.kodano.lt
139.	UAB „Opti'koriai“	http://www.optikoriai.lt
140.	UAB „Optisima“	http://www.omtisima.lt
141.	UAB „Optometrijos centras“	https://optometrija.lt/
142.	UAB „Pasaulio optika“	https://www.optikospasaulis.lt/
143.	UAB „Personalo atranka“	https://www.atng.lt
144.	UAB „People Link“	https://www.peoplelink.lt
145.	UAB „Programuok“	https://codeacademy.lt/
146.	UAB „RA44“	https://www.belmontas.lt/
147.	UAB „Regos centras“	https://regoscentras.lt
148.	UAB „Rimtoma“	https://www.rimtoma.lt/
149.	UAB „Rimtoma“	https://www.e-rimtoma.lt/
150.	UAB „Ritos masažai“	www.ritosmasazai.lt
151.	UAB „Sate“	https://www.15avenue.lt/
152.	UAB Senamiesčio svečių namai	https://ssn.lt/lt
153.	UAB „Slankstelis“	https://osteomedika.lt/
154.	UAB Sveikatingumo ir terapijos studija	https://sveikatingumoterapijosstudija.lt
155.	UAB „Sveikos nugaros akademija“	https://fitlife.lt
156.	UAB „Šventaragio slėnis“	https://ambertonhotels.com/
157.	UAB „Tatjanos dvaras“	https://tatjanosdvaras.lt
158.	UAB „Tokvila“	https://www.tokvila.lt
159.	UAB „Tradicija ir stilius“	https://www.parkhotelvilnius.lt/
160.	UAB „Universiteto Optika“	https://www.universitetooptika.lt/
161.	UAB Vilniaus implantologijos namai	https://vinklinika.lt/
162.	UAB Vilniaus odontologijos klinika	www.vilniusok.lt
163.	UAB Vilniaus „Sigmos“ poilsinės	https://poilsiobazeruta.lt/
164.	UAB „Vilnojus“	https://tapksveikas.lt/
165.	UAB „Vilspekas“	https://www.savilesiai.lt/
166.	UAB „Visana“	https://hotel.centrokubas.lt/lt/
167.	UAB „Vystyk“	https://www.cornerhotel.lt/
168.	UAB „Žemaitės“	https://www.hotelzemaites.lt/
169.	UAB „Žiūra“	http://www.ziura.lt

Interneto svetainių klaidų skaičius

Mažiau kaip 10 klaidų užfiksuota 25 interneto svetainėse, 10–30 klaidų – 88, daugiau kaip 30 klaidų – 56.

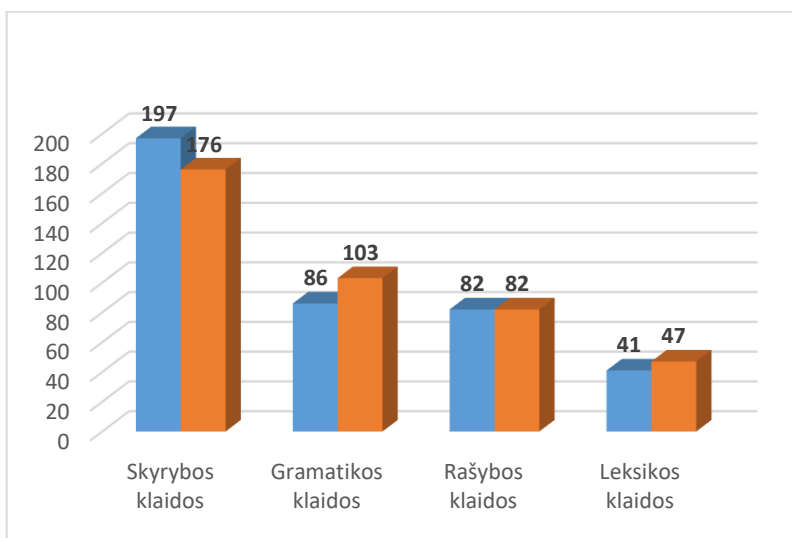
4 diagrama. Interneto svetainių klaidų skaičius

Naujienų portalų klaidų skaičius

2025 m. naujienų portaluose užfiksuotos 176 skyrybos, 82 rašybos, 47 leksikos, 103 gramatikos, 2024 m. – 197 skyrybos, 82 rašybos, 41 leksikos, 86 gramatikos klaidos (2024 m. ir 2025 m. patikrinta po 200 straipsnių).

5 diagrama. Naujienų portalų klaidų skaičius

7. REKLAMOS IR VIEŠŪJŲ UŽRAŠŲ TIKRINIMAS

Inspekcija tikrina, kaip laikomasi valstybinės kalbos taisyklingumo reikalavimų reklamoje, ar viešieji užrašai yra valstybine kalba, ar jie taisyklingi.

REKLAMINIŲ LEIDINIŲ IR ŽURNALŲ REKLAMOS TIKRINIMAS

Patikrinta dešimt reklaminių leidinių. Tikrinti didžiųjų prekybos tinklų IKI ir MAXIMA, Lietuvos pašto, vaistinių tinklų BENU, „Camelia“ reklaminiai leidiniai, kosmetika prekiaujančių įmonių AVON, „Eurokos“ ir „Oriflame“ prekių katalogai.

Vyrauja rašybos klaidos. Netaisyklingai rašomi simboliniai įmonių, prekių pavadinimai (rišliame tekste jie niekaip neišskiriami), žodžių santrumpos. Esama leksikos klaidų, netaisyklingos darybos terminų, klystama vartojant tam tikrus linksnius žodžių junginiuose. Viena dažniausių skyrybos klaidų – neskiriami šalutiniai sakiniai.

Tikrintos žurnaluose „A-ZET“, „Edita“, „Elle Kids“, „Ieva“, „Investuok“, „IQ“, „Ji“, „Mamos žurnalas“, „Mano namai“, „Mažylis“, „Moteris“, „Moters savaitė“, „Nėštukė“, „Prie kavos. Mamai ir vaikui“, „Prie kavos. Sveikata“, „Reitingai“, „Savaitė“, „Sodo spalvos“, „Veranda ID“ spausdintos reklamos.

Daugumos reklamų kalba taisyklinga. Dažniausiai klystama rašant simbolinius pavadinimus. Esama pavienių skyrybos ir linksnių vartojimo klaidų.

Reklaminių leidinių rengėjams ir žurnalų redakcijoms išsiųsti raštai su pastebėtų kalbos klaidų sąrašais, paprašyta su klaidomis supažindinti reklamos davėjus.

TELEVIZIJOS REKLAMOS TIKRINIMAS

Keturis kartus (kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.) tikrinta „Balticum“, BTV, „Delfi“, „Info TV“, LNK, TV1, TV3, TV6, TV8 ir „Lietuvos ryto“ transliuojama reklama.

Išnagrinėti skundai dėl rašybos klaidos LRT programos anonsuose, nevalstybinės kalbos vartojimo BTV, TV3, „Lietuvos ryto“ transliuojamose „Cbet“ reklamose, du skundai dėl gramatikos klaidų Žinių radijo reklamoje ir laidos anonsuose.

Kaip ir ankstesniais metais, daugiausia klaidų pastebėta užrašuose, netaisyklingai rašomi simboliniai pavadinimai, neišskirti šalutiniai dėmenys. Pastebėta ir gramatikos klaidų.

VIEŠŪJŲ UŽRAŠŲ TIKRINIMAS

Vilniaus viešuosius užrašus nuolat tikrina Savivaldybės kalbos tvarkytojos. Miesto gatves, kuriose gausu maitinimo paslaugas teikiančių įmonių, parduotuvių, įstaigų, porą kartų per metus tikrina Inspekcija.

Birželio ir rugsėjo mėn. tikrinti viešieji užrašai ir išorinė reklama Aukštaičių, Gedimino pr., Gynėjų, A. Goštauto, Islandijos, A. Jakšto, J. Jasinskio, Jogailos, Ligoninės, Mėsinių, Pamėnkalnio, Paupio, A. Rotundo, A. Smetonos, A. Stulginskio, Šiaulių, Vasario 16-osios, Visų Šventųjų, T. Vrublevskio, Žemaitijos gatvėse ir „Ogmios mieste“.

Nustatyta Valstybinės kalbos įstatymo 17 str. pažeidimų. Rašytinė informacija, esanti viešojoje erdvėje ir skirta klientams informuoti, pateikiama tik užsienio kalba: kelių maitinimo įstaigų, grožio ir tatuiruočių salonų iškabose vartojami bendriniai anglų k. žodžiai, nusakantys veiklos pobūdį, teikiamas paslaugas (pavyzdžiui, *lunch & events; bar & coffee; jewellery; beauty products shop; thai massage & spa* ir kt.), tik angliškai pateikiama informacija apie darbo laiką.

Vienuolikos įmonių vadovams nurodyta pašalinti Valstybinės kalbos įstatymo pažeidimus – pateikti informaciją lietuvių kalba.

Informacija apie Vilniaus viešųjų užrašų ir išorinės reklamos tikrinimą skelbta Inspekcijos interneto svetainėje.

Gavus skundų tikrinti „Triumph Motorcycles Lietuva“, SMK aukštosios mokyklos, viskio baro ir parduotuvės „Duoklė Angelams“ viešieji užrašai. Šių įmonių vadovams išsiųsti raštai dėl valstybinės kalbos nevertojimo. Nurodyti pažeidimai pašalinti.

8. SKUNDŲ IR PRAŠYMŲ NAGRINĖJIMAS

Inspekcija pagal savo įgaliojimus nagrinėja skundus ir prašymus.

2025 m. gauti 137 skundai dėl kalbos taisyklingumo ir valstybinės kalbos nevertojimo. Inspekcijai apie pažeidimus buvo pranešta el. paštu ir telefonu.

Daugiausia skundų gauta dėl valstybinės kalbos nevertojimo atliekant tarnybines pareigas – lietuviškai nekalbančių parduotuvių, prekybos centrų, restoranų, kavinių, barų, viešbučių, kirpyklų, įmonių klientų aptarnavimo skyrių, draudimo bendrovės darbuotojų, autobusų, taksi vairuotojų ir pavežėjų, gydytojų, mokytojų.

Gauta skundų dėl neverčiamų posėdžių dalyvių kalbų.

Išnagrinėta skundų dėl ne valstybine kalba parengtų ir išduotų dokumentų: sąskaitų faktūrų, sutarčių, anketų, banko kredito kortelės kelionių draudimo sertifikato; viešųjų pirkimų dokumentų, e. paštu gautų pranešimų.

Inspekcijai buvo pranešta apie ne lietuvių kalba pateikiamą informaciją: viešuosius užrašus, vidaus ir lauko reklamą, sporto įrenginių aprašymus, baldų surinkimo instrukcijas, prekių etiketes, restoranų valgiaraščius, vaistų informacinį lapelį, pranešimus prekybos centre ir maršrutiniame autobuse, telefoninius įrašus lenkų ar anglų kalba, savitarnos portale angliškai įvardyto patvirtinimo mygtuko.

Nepasitvirtino gauta informacija dėl televizijos transliuojamų neišverstų filmų, interneto svetainės vien tik anglų kalba. Pardavimo platformos laiškas rusų kalba buvo gautas dėl kliento paskyros nustatymų.

Buvo pranešta ir apie pastebėtas kalbos klaidas, dažniausiai naujienų portaluose, televizijos, radijo laidose ir transliuojamoje reklamoje. Gauta laiškų dėl netaisyklingų prekių aprašų elektroninėje ir fizinėse parduotuvėse, trumpųjų telefono žinučių be lietuviškų diakritinių ženklų. Nepagrįstai reikštas nepasitenkinimas dėl televizijos seriale, e. portale vartojamų tarptautinių žodžių. Nenagrinėti skundai dėl keiksmažodžių vartojimo, nes tai – ne Inspekcijos kompetencija.

Skundai dėl pažeidimų regionuose persiūsti nagrinėti pagal kompetenciją Kauno ir Palangos miestų, Akmenės ir Švenčionių rajonų savivaldybėms, skundai dėl vartotojų teisių pažeidimų – Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai.

Gautas piliečio skundas, kad Vilniaus r. savivaldybės vicemerė Tarybos posėdžio metu dalį skaidrių pateikė **lenkų kalba**. Valstybinės kalbos įstatymo 10 str. nustatyta, kad oficialūs valstybės ir savivaldos institucijų, valstybės įstaigų, įmonių organizuojami renginiai (sesijos, suvažiavimai, susirinkimai, posėdžiai, pasitarimai ir kiti) privalo vykti valstybine kalba, o tais atvejais, kai kalbėtojas vartoja kitą kalbą, turi būti verčiama į valstybinę kalbą. Inspekcija, peržiūrėjusi posėdžio vaizdo įrašą per *Youtube* platformą, nustatė, kad visas posėdis vyko valstybine kalba. Valstybinės kalbos įstatymas

nereglamentuoja, kokia kalba gali būti teikiama informacija renginių metu, todėl šiuo atveju įstatymo pažeidimų nenustatyta.

Į Inspekciją kreipėsi pilietis, kad per nuotolinį administracinį posėdį, kurį organizavo Vilniaus miesto socialinių paslaugų centro Pagalbos šeimai skyrius, su visais posėdžio dalyviais priverstinai buvo **bendraujama tik rusų kalba**, nebuvo užtikrintas vertimas į valstybinę kalbą – buvo daromas spaudimas kalbėti rusiškai, teigiant, kad kalbant lietuviškai užtruktų išversti dalyvių žodžius. Valstybinės kalbos įstatymo 10 ir 24 str. nurodyta, kad renginiuose, kai kalbėtojas vartoja kitą kalbą, turi būti verčiama į valstybinę kalbą. Dėl šio skundo buvo kreiptasi į Vilniaus miesto socialinių paslaugų centrą ir paprašyta pateikti duomenis, susijusius su įstaigos organizuotu nuotoliniu administraciniu posėdžiu. Socialinių paslaugų centro paaiškinime pripažįstama, kad administracinis posėdis vyko tik rusų kalba, taigi posėdžio metu buvo pažeista Lietuvos piliečių teisė informaciją gauti valstybine kalba. Inspekcija Vilniaus miesto socialinių paslaugų centro vadovui nurodė užtikrinti, kad šioje įstaigoje paslaugos Lietuvos piliečiams būtų teikiamos lietuviškai.

Skunde dėl elektroninės piliečių aptarnavimo sistemos www.epolicija.lt nurodyta, kad teikiant pranešimą dėl Kelių eismo taisyklių pažeidimo vedlio žingsnyje „Įvykio aplinkybės“ nėra galimybės vartoti **lietuviškųjų kabučių** „“ – šių ženklų tiesiog neįmanoma įvesti ar įkopi juoti teksto lauke. Tikėtina, kad su šia problema sistemoje susiduriama naudojantis įvairiomis paslaugomis, ne tik registruojant Kelių eismo taisyklių pažeidimus. Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos Inspekcija nurodė užtikrinti, kad www.epolicija.lt sistemoje pildant dokumentus būtų galimybė parašyti lietuviškas kabutes. Gautas atsakymas, kad problema išspręsta ir portale www.epolicija.lt lietuviškas kabutes naudoti galima.

Gautas skundas dėl to, kad UAB „**Enefit**“, savo klientams pranešimus dėl apmokėjimo už suvartotą elektros energiją siunčia valstybine kalba, tačiau paspaudus „Apmokėti“ atsidaro puslapis ne valstybine kalba. Inspekcija kreipėsi į UAB „Enefit“ ir nurodė užtikrinti, kad paspaudę nuorodą „Apmokėti“ klientai galėtų matyti valstybine kalba pateikiamą informaciją. Bendrovė atliko vidaus sistemos testavimą ir nustatė, jog pranešimai dėl mokėjimo už elektros energiją, įskaitant nuorodą „Apmokėti“, pateikiami valstybine kalba. Sistemų patikros metu nustatyta, kad mokėjimų platforma automatiškai prisitaiko prie vartotojo naudojamos interneto naršyklės arba operacinės sistemos kalbos nustatymų. Atsižvelgdama į tai, kad problema yra fiksuota tik pavieniu atveju, ir remdamasi atlikto patikrinimo išvadomis, bendrovė pranešė, jog aptariama situacija nelaikytina sistemine problema, ir patvirtino besilaikanti Inspekcijos reikalavimų ir stebinti, kad visi veiksmai ir procesai atitiktų kalbos reikalavimus.

Į Inspekciją buvo kreiptasi dėl Vilniaus „Vyčio“ gimnazijos mokiniams išsiųstų pamokų **tvarkaraščių, parašytų netaisyklinga kalba**. Gimnazijai nurodyta trūkumus ištaisyti. Mokyklos direktorė atsakė, kad tvarkaraščiai peržiūrėti pagal taisyklingumo reikalavimus.

Gautas skundas, kad UAB „**Drops clinic**“ bendrovė savo interneto svetainėje <https://dropsclinic.lt> lankytojams pateikia informaciją apie slapukų naudojimą anglų kalba, nors ši svetainė yra skirta Lietuvos vartotojams.

Valstybinės kalbos įstatymo 7 str. nustatyta, kad valstybės ir savivaldos institucijų, įstaigų ir organizacijų, ryšių, transporto, sveikatos ir socialinės apsaugos, policijos ir teisėsaugos tarnybų, prekybos ir kitų gyventojų aptarnavimo įstaigų vadovai turi užtikrinti, kad gyventojai būtų aptarnaujami valstybine kalba. Inspekcija nustatė, kad svetainėje <https://dropsclinic.lt> visa informacija yra pateikiama lietuvių kalba, taigi užtikrinama, kad gyventojai būtų aptarnaujami valstybine kalba, Valstybinės kalbos įstatymas interneto slapukų kalbos nereglamentuoja.

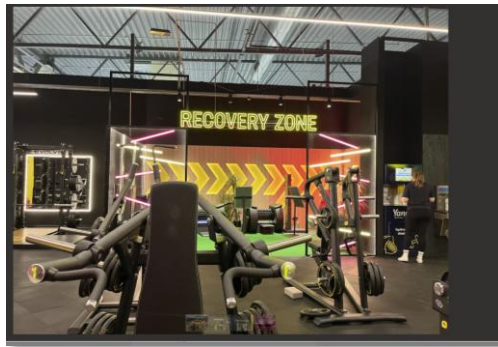
Inspekcijai pranešta, kad Vilniuje senjorų užimtumo centre ir socialinės globos skyriuje „**Senjorų avilys**“ paslaugos teikiamos ir mokymai, užsiėmimai dažnai vyksta rusų kalba.

Inspekcija kreipėsi į „Senjorų avilyje“ paslaugas teikiančias VŠĮ „Senjorų avilys“ ir VŠĮ „Paupio globos namai“ ir paprašė pateikti informaciją, susijusią su šių įstaigų darbuotojų valstybinės kalbos mokėjimu. Nustatyta, kad 7 šiems juridiniams asmenims priklausančių įstaigų darbuotojai yra užsienio piliečiai, kuriems privaloma mokėti valstybinę kalbą pagal pirmąją arba antrąją valstybinės kalbos mokėjimo kategorijas. Minėtų įstaigų vadovams Inspekcija nurodė užtikrinti, kad paslaugos būtų teikiamos valstybine kalba, o darbuotojai, kuriems pagal pareigas reikia mokėti valstybinę kalbą, išlaikytų valstybinės kalbos mokėjimo egzaminus (arba pateiktų reikiamus dokumentus) pagal atitinkamas valstybinės kalbos mokėjimo kategorijas.

Inspekcija išnagrinėjo Susisiekimo ministerijos persiūtą skundą dėl valstybinės kalbos nevartojimo UAB „**Vilniaus viešasis transportas**“ patalpose, nes pilietis feisbuke pamatė vaizdo įrašą, kuriame troleibuso vairuotojas, bendraudamas su dispečere, reikalauja kalbėti rusiškai, nors bendravimas darbo aplinkoje turėtų vykti lietuvių kalba.

Inspekcija patikrino UAB „Vilniaus viešasis transportas“ ir nustatė, kad 105 įmonės vairuotojai užsieniečiai nėra išlaikę valstybinės kalbos mokėjimo egzamino pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu nustatytą valstybinės kalbos mokėjimo kategoriją (A2 lygiu). 97 darbuotojai turi laikinąją apsaugą. Bendrovės vadovui išsiųstas privalomasis nurodymas aštuoniems darbuotojams išlaikyti egzaminą pagal I valstybinės kalbos mokėjimo kategoriją.

Inspekcija gavo piliečio skundą, kad Vilniuje „Akropolio“ prekybos centre veikiančio sporto klubo „**Lemon Gym**“ erdvių pavadinimai pateikti tik anglų kalba, be vertimo į lietuvių kalbą. UAB „Gym LT“ Inspekcija nurodė šį Valstybinės kalbos įstatymo 17 str. pažeidimą pašalinti ir atkreipė dėmesį, kad informacija užsienio kalba negali būti išsamesnė ir užrašyta didesnėmis raidėmis, ryškesniu šriftu nei informacija valstybine kalba. Analogiškas pažeidimas turi būti pašalintas visuose Lietuvoje esančiuose UAB „Gym LT“ sporto klubuose.

Gautas skundas, kad traukinyje Vilnius–Varėna 651 informacinėje lentoje pranešimai rodomi tik rusų kalba. Inspekcija kreipėsi į UAB „LTG Link“ vadovą, prašydama išsiaiškinti to priežastis, viešuosius užrašus nevalstybine kalba pašalinti arba, jei ši viešoji informacija skirta tarptautinio bendravimo reikmėms, ją pateikti ir valstybine kalba.

UAB „LTG Link“ pranešė, kad problema kilo dėl žmogiškosios klaidos – mašinistas darbo pradžioje klaidingai pasirinko nevalstybinę kalbą ir būdamas kabinoje neturėjo galimybės matyti, kokia kalba keleiviams transliuojami pranešimai – apie tai turėjo informuoti palydovas. Šiuo atveju pirmasis pranešimų kalbos neatitikimą pastebėjo keleivis. Gavęs šią informaciją, mašinistas nedelsdamas pakeitė pranešimų kalbą, todėl situacija buvo iš karto ištaisyta ir daugiau nepasikartojė. Dėl susidariusios situacijos visi mašinistai papildomai buvo informuoti apie tinkamos kalbos pasirinkimo svarbą, o palydovams nurodyta atidžiai stebėti pranešimų kalbą švieslentėse. Bendrovė užtikrina, kad buvo imtasi visų reikiamų priemonių, jog tokie atvejai ateityje nepasikartotų.

Vilniaus rajono gyventojas pranešė, kad Galgiuose esančioje vaikų žaidimų aikštelės treniruoklių naudojimo instrukcijos yra tik lenkų kalba. Skundas **persiųstas Vilniaus rajono savivaldybės administracijai**, paprašyta patikrinti nurodytus faktus ir imtis reikiamų priemonių. Savivaldybė pranešė, kad skundo faktai pasitvirtino ir administracijos direktorius Mickūnų seniūnijos seniūnui pavedė nedelsiant užtikrinti, kad vaikų žaidimo aikštelėje įrengtų treniruoklių naudojimo instrukcijos būtų skelbiamos lietuvių kalba.

Išnagrinėtas skundas dėl to, kad parduotuvėje „Norfa“

(Kalvarijų g. 151, Vilniuje) veikia grindų valymo robotas, garsiai skelbiantis pranešimą rusų kalba: *Pažalsta, ustupite darogu* („Prašome pasitraukti iš kelio“). Skundo autorius buvo informuotas, kad skunde minimas garsinis pranešimas nepatenka į Valstybinės kalbos įstatymo reguliavimo sritį.

9. DALYVAVIMAS TEISĖKŪROS PROCESĖ

Inspekcija teikia siūlymus dėl teisės norminių aktų tobulinimo valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo klausimais.

Inspekcija, užtikrindama kalbos politikos įgyvendinimą praktikoje, nuolatos dalyvauja teisėkūros procesuose, teikia savo nuomonę ir siūlymus valstybinės kalbos teisinio reguliavimo klausimais.

INTEGRACIJOS KLAUSIMAI

Sausio 8 d. laikinai einantis Inspekcijos viršininko pareigas Donatas Smalinskas susitiko su Tautinių mažumų departamento direktoriumi Dainiumi Babilu ir aptarė informacijos pateikimo apie valstybinės kalbos reikalavimų taikymą galimybes Lietuvoje gyvenančioms tautinėms bendrijoms, ypač nuo karo pabėgusiems ukrainiečiams.

Sausio 10 d. Donatas Smalinskas susitikime su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos kalbos tvarkytojomis Aurika Usoniene ir Sigita Bertulienė aptarė, kaip sostinėje organizuojamas valstybinės kalbos mokymas kitakalbiams.

Sausio 14 d. Donatas Smalinskas susitiko su Nacionalinės švietimo agentūros direktoriumi Simonu Šabanovu, direktoriaus pavaduotoja Asta Ranonyte, Pasiekimų departamento vadove Jolanta Pauliukienė ir aptarė valstybinės kalbos egzaminų laikymo problemas.

Sausio 21 d. Donatas Smalinskas susitiko su Vilniaus miesto savivaldybės vicemere Simona Bieliūne, „International House Vilnius“ direktore Indre Laučiene ir kitomis specialistėmis, kurių darbas susijęs su kitakalbių integracija. Buvo aptarta Vilniuje gyvenančių kitų šalių piliečių valstybinės kalbos mokymosi situacija.

Sausio 23 d. Donatas Smalinskas, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Užsieniečių integracijos grupės patarėja Gražina Genė dalyvavo susitikime su VU Lituaništinų studijų katedros vedėja Egle Gudavičiene ir darbuotojomis Joana Priušauskaite, Meilute Ramonienė, Virginija Stumbrienė, Loreta Vilkiene. Svarstytytos dirbančių imigrantų mokymo ir kalbos mokėjimo lygio nustatymo problemos.

Vasario 24 d. Inspekcijos iniciatyva vyko pasitarimas dėl valstybinės kalbos egzamino laikymo tvarkos gerinimo su Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Nacionalinės švietimo agentūros, Kultūros ministerijos atstovais. Pasitarime dalyvavo Donatas Smalinskas, Dainius Žemaitis ir Ramunė Kanišauskaitė. Buvo apžvelgtos problemos, su kuriomis susiduria asmenys, norintys laikyti valstybinės kalbos egzaminus. Numatyta bendradarbiauti, keičiantis reikalinga informacija.

Balandžio 3 d. Inspekcija surengė pasitarimą su Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Lituaništinų studijų katedros mokslininkėmis dėl naujo (A1) kalbos mokėjimo lygio taikymo nuo 2026 m. pradžios galimybes.

Balandžio 12 d. Donatas Smalinskas kalbėjo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Europos socialinio fondo agentūros įgyvendinto projekto „Lietuvių kalbos kursai žmonėms,

pabėgusiems iš Ukrainos dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą“ baigiamajame renginyje „Mes kalbame lietuviškai“.

Balandžio 15 d. Donatas Smalinskas, Kultūros ministerijos Kultūrinės edukacijos skyriaus laikinoji vedėja Kristina Gasiulytė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Užsieniečių integracijos grupės patarėja Gražina Genė lankėsi viešojoje įstaigoje „International House Vilnius“, domėjosi kalbinės integracijos klausimais, valstybinės kalbos mokymosi galimybėmis sostinėje. Vilniaus miesto savivaldybės kalbos tvarkytojų Sigitos Bertulienės ir Aurikos Usonienės pastangomis šiame informacijos centre sukurtas stendas, kuriame nuskenavus nuorodą galima rasti lietuvių kalbai mokytis reikalingus leidinius.

Gegužės 21 d. Seimo Švietimo ir mokslo komitete buvo aptarta, kaip užtikrinamos lietuvių kalbos mokymosi galimybės užsieniečiams, kaip pasirengta įgyvendinti Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimą, kuris įsigalios nuo 2026 metų. Inspekcija pasiūlė Kelių transporto kodekso 8 str. papildyti nuostata, pagal kurią asmenys, siekdami gauti leidimus vežti keleivius už atlygį lengvaisiais automobiliais, privalėtų pateikti valstybinės kalbos mokėjimo pažymėjimą. Posėdyje dalyvavęs Donatas Smalinskas skaitė pranešimą ir atkreipė Nacionalinės švietimo agentūros dėmesį, kad dėl didelio asmenų skaičiaus būtina keisti egzaminų grafiką (padažninti laikymo datas), rengti kontrolinius ir mokomuosius testus, pasiūlė nustatyti, kad kartu su prašymu leisti vykdyti individualią veiklą aptarnavimo srityje užsieniečiai privalėtų pateikti ir reikiamo lygio valstybinės kalbos mokėjimo pažymėjimą.

2025 m. birželio mėn. Inspekcija kreipėsi į Kultūros ministeriją prašydama pasiūlyti Valstybinei mokesčių inspekcijai apsvarstyti galimybę keisti savo vidaus teisės aktus ir įteisinti reikalavimą užsienio šalių piliečiams, siekiantiems gauti leidimus Lietuvoje teikti gyventojų aptarnavimo paslaugas, pateikti dokumentus, įrodančius lietuvių kalbos mokėjimą. Šio pasiūlymo tikslas – prevencijos mechanizmo sukūrimas, kad iš anksto būtų patikrintas prekių pardavėjų ar paslaugų teikėjų valstybinės kalbos mokėjimas. Šiuo klausimu buvo surengtas tarpinstitucinis pasitarimas.

Donatas Smalinskas dirbo kultūros ministro įsakymu sudarytoje tarpinstitucinėje darbo grupėje, atsakingoje už užsieniečių kalbinės ir sociokultūrinės integracijos sistemos, jos įgyvendinimo veiksmų plano parengimą. Į grupę įtraukti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinė lietuvių kalbos komisijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvių kalbos instituto, Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro, Užimtumo tarnybos, Lituanistinių studijų katedros, Migracijos departamento atstovai.

VALSTYBINĖS KALBOS REIKALAVIMŲ TERMINO PRATĖSIMAS UKRAINIEČIAMS

Birželio 17 d. Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime buvo svarstomas klausimas dėl termino netaikyti lietuvių kalbos mokėjimo reikalavimų ukrainiečiams pratęsimo.

Sausio mėn. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos pateiktam nutarimo dėl termino pratęsimo projektui nepritarė Kultūros ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Valstybinė lietuvių kalbos komisija.

Inspekcija teikė nepritarimo argumentus:

- Lietuvių kalbos mokėjimas laikomas vienu iš svarbiausių sėkmingos integracijos elementų.
- Apie kalbos mokymąsi užsieniečiai informuojami vos tik atvykę: paaiškinama kalbos mokėjimo svarba, nurodoma, kur galima registruotis į kursus.
- Tautinių bendrijų namų kursuose dalyvavo 2 000 kitakalbių, 5 universitetai vykdė projektą, pagal kurį rengtuose kursuose mokėsi apie 1600 ukrainiečių. „IOM Lithuania“ Migracijos informacijos centre pernai kursus baigė 350, Klaipėdos tautinių kultūrų centre – 210. Kursus ukrainiečiams rengia visuomeninės organizacijos Raudonasis Kryžius, „Caritas“ ir Maltiečiai. Užimtumo tarnybos finansuojamus kursus baigė beveik 3 000 ukrainiečių.
- Lietuva, taikydama nuolaidas dėl kalbos mokėjimo, jau ir dabar pirmauja Europos Sąjungoje, kai kurios šalys tokių nuolaidų iš viso netaiko.
- Inspekcija gauna daug skundų, kad gyventojai neaptarnaujami lietuviškai. Viešojoje erdvėje, socialiniuose tinkluose piliečiai dažnai reiškia nepasitenkinimą, jog pavargo nuolat girdėti rusų kalbą.

Lietuvių kalbos draugija savo argumentus išdėstė raštu svarbiausioms valstybės institucijoms. Draugijos pirmininkė dr. Vilma Zubaitienė akcentavo į Lietuvą atvykusių užsieniečių integracijos svarbą ir prašė nenuvertinti jų noro mokytis kalbos.

Šis klausimas svarstytas Vyriausybės posėdyje ir, nepaisant visų institucijų prieštaravimų, buvo nutarta neribotai pratęsti kalbines lengvatas ukrainiečiams.

Rugsėjo 4 d. Valstybinės kalbos įstatymo pataisos iniciatorė Seimo narė Dalia Asanavičiūtė-Gružauskienė, Inspekcijos viršininkas Audrius Valotka, pavaduotojas Donatas Smalinskas ir teisininkas Dainius Žemaitis aptarė darbus, kuriuos įvairios institucijos turi padaryti iki 2026 m. pradžios, taip pat Inspekcijos siūlymą papildyti Kelių transporto kodeksą nauja nuostata.

Lapkričio 4 d. Inspekcijoje vyko susitikimas su verslo įmonių ir asociacijų atstovais, juos domino nuo 2026 m. sausio įsigaliosiančios Valstybinės kalbos įstatymo pataisos. Susitikime dalyvavo Emilis Ruželė (Lietuvos verslo konfederacija), Rūta Vainienė (Lietuvos prekybos įmonių asociacija), Mindaugas Liutvinskas („Wolt“), Inga Burlėgienė („Vento Nuovo“), Mindaugas Genys („Bosanova“), Laimonas Jakštys („Bolt“). Sutarta, kad verslo įmonės operatyviai teiks Inspekcijai duomenis, reikalingus pažeidimams tirti, o Inspekcija daug dėmesio skirs verslo konsultavimui ir informavimui.

Gruodžio 3 d. Seimo Švietimo ir mokslo komitete įvairių institucijų atstovai aptarė pasirengimą įgyvendinti Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimus. Padarytus darbus posėdyje aptarė Kultūros ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Nacionalinė švietimo agentūros atstovai. Posėdyje dalybavęs Donatas Smalinskas akcentavo prevencinių priemonių svarbą, visų numatytų darbų atlikimo svarbą.

Komitetas konstatavo, kad trūksta informacijos apie egzaminų laikymo tvarką, registraciją ir mokymosi galimybes, o registracijos sistema nesklaidi, nėra bendros informacinės erdvės darbdaviams ir užsieniečiams – informacija išskaidyta tarp institucijų, trūksta koordinuotos tarpinstitucinės veiklos ir aiškios atsakomybės už kalbinės integracijos procesą.

Komitetas nutarė pateikti šias rekomendacijas Vyriausybei ir atsakingoms institucijoms:

- Vyriausybei – paskirti vieną koordinuojančią instituciją užsieniečių kalbinės integracijos klausimams, užtikrinti aiškią komunikaciją darbdaviams ir visuomenei, plėsti elektronines mokymosi priemones, skatinti savarankiškai dirbančių užsieniečių kalbos mokymąsi.
- Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai – supaprastinti egzamino registracijos sistemą, įvertinti poreikį decentralizuoti egzaminų vykdymą.
- Kultūros ministerijai – koordinuoti tarpinstitucinės darbo grupės veiklą ir parengti veiksmų planą dėl kalbinės ir sociokultūrinės integracijos sistemos iki 2026 m. III ketvirčio.
- Valstybinei kalbos inspekcijai – stiprinti prevencines priemones ir viešą komunikaciją.
- Valstybinei mokesčių inspekcijai – įvertinti galimybę, teikiant prašymą leisti vykdyti individualią veiklą, nustatyti reikalavimą dėl kalbos pažymėjimo tiems užsieniečiams, kurie tiesiogiai aptarnaus gyventojus.

Komitetas pabrėžė, kad lietuvių kalbos mokymosi galimybių užsieniečiams Lietuvoje užtikrinimo klausimas yra prioritetinis, Komitetas toliau stebės jo įgyvendinimo eigą.

10. BENDRADARBIAVIMAS SU VALSTYBINE LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJA, KULTŪROS MINISTERIJA IR KITOMIS INSTITUCIJOMIS

Inspekcija bendradarbiauja su Valstybine lietuvių kalbos komisija, Kultūros ministerija ir kitomis institucijomis, dalyvauja Kalbos komisijos ir jos pakomisių posėdžiuose.

Inspekcija bendradarbiavo su Kalbos komisija (konsultavosi kalbos taisyklingumo klausimais, teikė informaciją dėl Valstybinės kalbos įstatymo reikalavimų taikymo), Kultūros ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Migracijos departamentu, Užimtumo tarnyba, Tarptautinės migracijos organizacijos Informacijos centru, Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka, Lietuvių kalbos institutu, Lietuvių kalbos draugija, „Gimtosios kalbos“ redakcija, savivaldybių administracijų kalbos tvarkytojais, Vilniaus kolegijos Dizaino fakultetu.

Inspekcija Valstybinės kalbos įstatymo pakeitimo įgyvendinimo, imigrantų kalbos mokymo klausimais bendradarbiavo su Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijomis, Migracijos departamentu, Užimtumo tarnyba, Nacionaline švietimo agentūra, Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Lituanistinių studijų katedra.

Inspekcija yra Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto socialinė partnerė, viršininko pavaduotojas Donatas Smalinskas yra Studijų komiteto ir Bakalauro darbų vertinimo komisijos narys.

Vyriausioji inspektorė Ramunė Kanišauskaitė dirbo Kultūros ministerijos Terminijos komisijoje.

Tarptautinės migracijos organizacijos („IOM Lietuva“) svetainėje <https://micenter.lt>, teikiančioje svarbią informaciją apie gyvenimą Lietuvoje, Inspekcija padėjo sukurti specialų polapį, kuriame galima sužinoti apie lietuvių kalbos mokymosi galimybes. Šioje platformoje lietuvių, anglų ir rusų kalbomis pateikiama informacija apie naują Valstybinės kalbos įstatymo pataisą, kalbos mokėjimo kategorijas, egzaminų laikymą, apie mokamus ir nemokamus lietuvių kalbos kursus universitetuose, privačiose įstaigose, kalbų klubus bei mobiliąsias programėles.

11. BENDRADARBIAVIMAS SU ĮMONĖMIS IR VERSLO APLINKOS GERINIMAS

Inspekcija laikėsi aiškios verslo priežiūros misijos, kuri susieta su jos kompetencijai priskirtų visuomenei svarbių vertybių apsauga ir siekiu užkirsti kelią saugomoms vertybėms daromai žalai.

Į planavimo dokumentus įtrauktas rodiklis (vertinimo kriterijus), kuris padeda stebėti pažangą, siekiant saugomomis vertybėmis pagrįsto priežiūros veiklos tikslo, vertina ūkio subjektų nuomonę apie priežiūros institucijos veiklą. Nustatyti rizikos vertinimo kriterijai, skirti žalos atsiradimo tikimybei įvertinti.

Nustatyta, kaip apskaičiuojamas ūkio subjekto rizikingumas, kaip rizikos vertinimo kriterijai naudojami vertinant jo rizikingumo reikšmę (ūkio subjektą priskiriant konkrečiai rizikingumo kategorijai).

Planiniai patikrinimai buvo atliekami remiantis rizikos vertinimo išvadomis.

Pagal Vienodos ir kokybiškos asmenų konsultavimo praktikos užtikrinimo gaires, kuriose apibrėžiamos su konsultavimu susijusios pagrindinės sąvokos ir pateikiami esminiai konsultacijų teikimo organizavimo principai, pagrindžiamas vienodos konsultavimo praktikos poreikis ir tokios praktikos taikymo teikiama nauda, pateikiamos rekomendacijos, skirtos ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekantiems viešojo administravimo subjektams, Inspekcijos viršininko įsakymu patvirtintos Telefoninių pokalbių įrašų duomenų tvarkymo ir vertinimo taisyklės.

Inspekcijos svetainėje skelbiamas priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų sąrašas, planinių patikrinimų planai, inspektorių veiksmų atliekant patikrinimus apskundimo galimybė ir tvarka, teikiama metodinė pagalba pirmuosius metus veiklą vykdančioms ūkio subjektams.

Inspekcijoje paskirtas už verslo konsultavimą atsakingas asmuo, patvirtinta ir paskelbta verslo konsultavimo tvarka, nuolat pildomas verslo konsultavimo ir skundų registras, patvirtinti mažareikšmių teisės aktų reikalavimų pažeidimų nustatymo kriterijai.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija ketvirtą kartą organizavo sisteminių priežiūros institucijų veiklos vertinimą (Švieslentės tyrimas). Pagal objektyvius kriterijus vertinta, kiek ir kaip ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančios institucijos įgyvendina pažangias verslo priežiūros priemones, kaip taiko gerąją veiklos praktiką.

Tyrimo ataskaitoje aptariama 44 priežiūros institucijų (viena iš jų yra Inspekcija) veiklos vertinimo metodika, jos pokyčiai, pateikiama bendra statistinė informacija apie ūkio subjektų priežiūrą, apibendrinama priežiūros institucijų pažanga taikant naujas verslo priežiūros priemones, pateikiami Švieslentės tyrimo rezultatai pagal atskiras vertinimo kategorijas: veiklos rodikliai, rizikos vertinimas ir valdymas, kontroliniai klausimynai, patikrinimų atlikimas, konsultavimas, poveikio priemonių taikymas, verslo naujoko statuso taikymas, mažareikšmiškumo nustatymas, grįžtamasis ryšys.

[Back to report](#)

PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ PAŽANGUMO BALAI PAGAL KIEKVIENĄ KATEGORIJĄ

Priežiūros institucija	Pažangumo indeksas	Pažangumo įvertinimas	1. Veiklos rodiklių kategorija	2. Rizikos vertinimas ir valdymas	3. Skundų nagrinėjimas	4. Konsultavimas
Socialinių paslaugų priežiūros departamentas	8.14	B+	8.75	9.00	1.00	9.75
Radiacinės saugos centras	8.13	B+	5.50	6.25	10.00	10.00
Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba	7.98	B	7.00	8.17	8.00	8.50
Nacionalinis visuomenės sveikatos centras	7.84	B	5.25	8.21	1.50	10.00
Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba	7.80	B	3.33	8.89	10.00	9.29
Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba	7.38	B-	5.50	6.67	1.00	10.00
Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba	7.23	B-	4.50	8.00	7.00	10.00
VšĮ „Lietuvos prabavimo rūmai“	7.21	B-	3.75	8.00	1.00	10.00
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas	7.13	B-	8.00	6.50	0.00	9.50
Kultūros paveldo departamentas	7.11	B-	5.25	7.44	1.11	9.50
Aplinkos apsaugos agentūra	6.92	C+	4.75	7.22	7.30	7.30
Nacionalinė švietimo agentūra	6.44	C	5.75	9.50	0.00	5.50
Valstybinė kalbos inspekcija	6.37	C	5.00	6.39	0.00	7.68
VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūra	6.22	C	4.17	7.50	1.00	7.05
Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba	6.08	C	3.50	5.21	2.00	7.80
Lietuvos bioetikos komitetas	5.59	C-	3.33	7.06	8.00	8.00
Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	5.16	D+	7.00	0.25	7.00	4.80
Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba	5.13	D+	5.00	8.33	1.00	3.00
Nacionalinis transplantacijos biuras	5.09	D+	0.50	5.00	0.00	7.00
Lietuvos geologijos tarnyba	4.99	D+	5.25	0.57	0.00	10.00
Nacionalinė žemės tarnyba	4.68	D+	4.50	5.00	1.00	7.80
Policijos departamentas	4.01	D+	1.50	1.79	1.00	8.25
Lietuvos auditorių rūmai	3.71	D	4.00	0.29	0.00	3.50

12. BENDRADARBIAVIMAS SU SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACIJOMIS

Inspekcija, atlikdama jai pavestas funkcijas, palaiko ryšius ir keičiasi informacija su savivaldybių institucijomis.

Kaip laikomasi Valstybinės kalbos įstatymo, turi būti kontroliuojama visoje Lietuvos teritorijoje, todėl teisės aktuose yra apibrėžtas tam tikras ryšys tarp Inspekcijos ir savivaldybių veiklos. Vietos savivaldos įstatymo 7 str. nustatyta, kad viena iš valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų yra valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolė. Ją vykdo miestų ir rajonų savivaldybių administracijose dirbantys kalbos tvarkytojai, o valstybė skiria specialiąją tikslinę dotaciją. Šias lėšas, vadovaudamasi Vietos savivaldos, Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos ir kitais teisės aktais, savivaldybėms perveda Inspekcija.

Valstybinės kalbos inspekcijos įstatymo 4 str. nurodyta, kad Inspekcija konsultuoja savivaldybių kalbos tvarkytojus. Atlikdama šią funkciją Inspekcija konsultavo juos įvairiais klausimais: dėl skundų nagrinėjimo, valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimų taikymo imigrantams ir kitakalbiams Lietuvos piliečiams, taisyklingumo reikalavimų viešojoje informacijoje, teiktos rekomendacijos dėl veiklos planavimo, tikrintos Inspekcijai pateiktos savivaldybių kalbos tvarkytojų metų veiklos ir finansinės ataskaitos.

2025 metais 60-yje savivaldybių dirbo 62 kalbos tvarkytojai.

FINANSAVIMAS

2025 m. Inspekcija kontroliavo, kaip savivaldybėse vykdoma valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolės funkcija ir kaip naudojamos skirtos dotacijos lėšos.

Savivaldybės teikė ataskaitas Inspekcijai už dotacijų panaudojimą per 2025 metus, nes valstybės biudžeto lėšas, skiriamas valstybinės kalbos kontrolės funkcijai vykdyti, paskirsto Inspekcija.

Savivaldybių kalbos tvarkytojai dirba įvairius darbus. Dalis jų yra privalomi, nes už juos yra skiriama speciali tikslinė dotacija, jie buvo numatyti ir Kultūros ministerijos strateginiame veiklos plane, ir Inspekcijos 2025 metų veiklos plane. Už kitus darbus, pavyzdžiui, reklamos projektų derinimą, moka pačios savivaldybės. Dalis darbų priklauso nuo pačių kalbos tvarkytojų iniciatyvos, todėl 2025 m. planas buvo viršytas.

Nuo 2025 m. Kultūros ministerijos pavedimu įsigaliojo nauja atsiskaitymo už skiriamas dotacijas tvarka, pagal kurią kalbos tvarkytojai turėjo pateikti naujos formos ataskaitas (nurodyti ne tik tikrintus objektus, bet ir atskirai pažymėti tuos, kuriuose pažeidimų nenustatyta).

Savivaldybių kalbos tvarkytojų planų vykdymas 2025 m.

Savivaldybių kalbos tvarkytojams suplanuoti darbai	2025 m. suplanuota (vnt.)	2025 m. įvykdyta (vnt.)	2025 m. pažeidimų nenustatyta (vnt.)
Savivaldybių atliktų įmonių, interneto svetainių, spaudos leidinių ir reklamos objektų patikrinimų skaičius	1884	2208	760

13. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR ŠVIETIMAS

Inspekcija informuoja visuomenę apie atliktus darbus, vykdo šviečiamąją veiklą.

RENGINIAI

Lapkričio 18-ąją, minint lietuvių kalbos paskelbimo valstybine dieną, Inspekcija ir Seimo Kultūros komitetas Seimo lankytojų centre surengė konferenciją „Kalbinė integracija: iššūkiai imigrantams ir Lietuvai“.

Renginio dalyvius pasveikino kultūros ministrė Vaida Aleknavičienė. Pranešimus skaitė Audrius Valotka, Donatas Smalinskas (Inspekcija), Dainius Babilas (Tautinių mažumų departamentas), Gražina Genė (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija), Simona Bieliūnė (Vilniaus miesto savivaldybė). Kalbos mokymo įmonėse patirtimi dalijosi Vaida Kaikarienė („Rimi Lietuva“), Žilvinas Kuprėnas, Jūratė Steponavičienė (JAMMI). Kalbos tvarkytoja Sigita Bertulienė (Vilniaus miesto savivaldybė) vedė diskusiją, Inspekcijos vadovai atsakė į gausius renginio dalyvių klausimus.

GRAŽIAUSIŲ ĮMONIŲ PAVADINIMŲ KONKURSAS

Inspekcija septynioliktą kartą surengė Gražiausių įmonių pavadinimų konkursą, skatinantį verslininkus rinktis lietuviškus, taisyklingus vardus, kurie būtų suprantami, nesunkiai ištariami bei įsimenami.

Vasario 20 d. renginyje, skirtame Tarptautinei gimtosios kalbos dienai, buvo apdovanotos įmonės: „Kanda žandą“, „Kreiva lentyna“, „Mažasis nuotykis“, „Mes jau čia“, „Molis marguolis“, „Pasakų takas“ ir „Saldžių sapnų“ iš Vilniaus, „Dangolakis“, „Lengvai lengvai“, „Noksta“ ir „Ryškus pasaulis“ iš Kauno, „Pabirusios raidelės“ iš Klaipėdos, „Prakalbink akmenį“ iš Klaipėdos rajono, „Raktulis“ iš Marijampolės, „Trepšius“ iš Mažeikių,

„Smėlis batuose“ ir „Stintapūkis“ iš Neringos, „Langočius“ iš Palangos, „Švenčių karuselė“ iš Utenos, „Tapti vėju“ iš Šiaulių rajono. „Delfi“ portale balsavo daugiau nei 17 tūkst. skaitytojų ir nugalėtoju išrinko pavadinimą „Smėlis batuose“.

Konkurso nugalėtojus ir šventės dalyvius sveikino kultūros ministras Šarūnas Birutis, Seimo Kultūros komiteto pirmininkas Kęstutis Vilkauskas, laidų vedėja, žurnalistė, VŠĮ „Kiškių garbė“ valdovė Edita Mildažytė, laikinai einantis Inspekcijos viršininko pareigas Donatas Smalinskas, šio konkurso istoriją pristatė vyriausioji inspektorė Ramunė Kanišauskaitė.

Gražiausių įmonių pavadinimų konkursus organizavo Kėdainių ir Klaipėdos rajonų savivaldybės.

METODINĖ PRIEMONĖ

Inspekcija kiekvienais metais tikrina vis kitos verslo srities atstovų interneto svetainių kalbą. Pastebėjus išaugusį visuomenės susidomėjimą kelionėmis, buvo pasirinkta kelionių organizavimo sritis ir patikrinta per penkiasdešimt turizmo agentūrų interneto svetainių. Apibendrinusi dažniausiai pasitaikančias kalbos klaidas Indrė Viliūnaitė parengė metodinius kalbos patarimus „Sklandžios kelionės!“. Daugiausia dėmesio skirta pavadinimų, tikrinių vardų ir vietovardžių rašybai.

Kalbos patarimai kelionių organizatoriams paskelbti Inspekcijos interneto svetainėje, feisbuke. Su jais supažindintos kelionių agentūros ir Lietuvoje veikiančios turizmo asociacijos.

Leidiny s parengtas bendradarbiaujant su Vilniaus kolegijos Dizaino fakultetu.

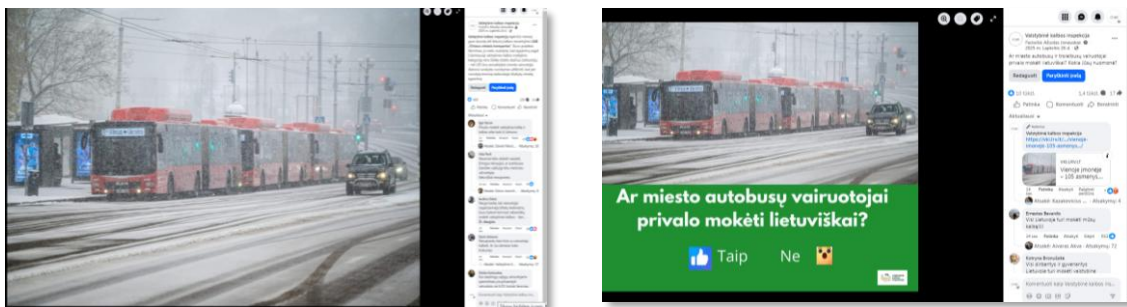
SVETAINĖ IR FEISBUKAS

Apie savo veiklą Inspekcija informavo visuomenę interneto svetainėje ir feisbuko puslapyje. Juose buvo pranešama apie svarbiausius įstaigos darbus, renginius, susitikimus, skelbiama apie radijuje, televizijoje, laikraščiuose ir žurnaluose, reklamoje, tikrintuose dokumentuose pastebėtas kalbos klaidas, gautus skundus, teisėkūros darbus ir iniciatyvas. Inspekcijos svetainėje jau ankstesniais metais įdiegtas mašininio vertimo įrankis, suteikiantis galimybę skaityti svetainės informaciją, momentišškai išverstą į 5 kalbas: anglų, prancūzų, lenkų, rusų, vokiečių. Surinkta ir paskelbta medžiaga apie universitetų organizuojamus lietuvių kalbos kursus, daug medžiagos kalbinės integracijos klausimais.

Feisbuko puslapyje paskelbti 253 su įstaigos veikla susiję pranešimai, atsakyta į gautus klausimus, reaguota į lankytojų informaciją apie teisės aktų pažeidimus.

Puslapis turėjo daugiau kaip 3 960 sekėjų, metų pabaigoje naujienas matė apie 7 600 puslapio lankytojų.

Pranešimas apie egzamino neišlaikiusius vairuotojus sulaukė ypatingo dėmesio, jis peržiūrėtas 499 089 kartus, o lankytojų apklausoje dalyvavo daugiau kaip 10 000 lankytojų.

ŽINIASKLAIDA

Naujienų portale *delfi.lt* tris kartus per savaitę buvo skelbiami testai „Kalbos pulsas“ (iš viso per metus 150).

14. ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ BYLŲ NAGRINĖJIMAS

Inspekcija nagrinėja Inspekcijos įgaliojimų sričiai priskirtas administracinių nusižengimų bylas ir skiria administracines nuobaudas.

MARŠRUTINIŲ AUTOBUSŲ VAIRUOTOJAI

2024 metais Inspekcija gavo skundą, kad keleivių vežimo paslaugas teikiančios UAB „Transrevis“ vairuotojai nemoka valstybinės kalbos. Bendrovės patikrinimo metu nustatyta, kad įmonėje dirba vairuotojų, neišlaikiusių egzamino (arba nepateikę reikiamų dokumentų) pagal I valstybinės kalbos mokėjimo kategoriją. Privalomasis nurodymas buvo surašytas tuometinei direktorei, o pasikeitus įmonės vadovui 2025 m. sausio mėn. nurodymas surašytas iš naujo dabartiniam bendrovės direktoriui ir pareikalauta, kad 19 Vilniaus mieste dirbančių keleivinių autobusų vairuotojų išlaikytų egzaminą (arba pateiktų reikiamus dokumentus) pagal I valstybinės kalbos mokėjimo kategoriją.

UAB „Transrevis“ vadovas, nesutikdamas su tokiu Inspekcijos sprendimu, 2025 m. vasarį kreipėsi į Regionų administracinį teismą dėl Inspekcijos nurodymo panaikinimo. Regionų administracinio teismo Kauno rūmų teisėja, susipažinusi su Inspekcijos argumentais, UAB „Transrevis“ skundą atmetė, tačiau apeliacine tvarka išnagrinėjus administracinę bylą pagal uždarnosios akcinės bendrovės „Transrevis“ atskirąjį skundą pirminis pareiškėjo skundas buvo priimtas nagrinėti iš esmės. Šiuo metu laukiama skundo nagrinėjimo pirminėje teismo instancijoje.

NETEISĖTI VIEŠIEJI UŽRAŠAI VILNIAUS MIESTE

2023 m. nustatyta, kad Vilniuje, Kauno gatvėje, restorano „Meatbusters“ išoriniame stende yra užrašas ne valstybine kalba „Burgers & BBQ ribs“. UAB „Baronsta“ vadovui surašytas nurodymas šį viešąjį užrašą pašalinti. Vadovas nurodymą apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui ir teigė, kad užrašas nėra skirtas informacijai teikti, nes tai yra restorano dizaino dalis.

2024 m. lapkritį Regionų administracinio teismo teisėjų kolegija pareiškėjo skundą atmetė, nusprendusi, kad šio užrašo paskirtis – raštu visuomenei pateikti viešąją informaciją, todėl užrašas negali būti suprantamas kaip meninės raiškos priemonė ar piešinys. Bendrovės vadovas sprendimą apskundė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

2025 m. spalį Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo UAB „Baronsta“ apeliacinį skundą dėl Regionų administracinio teismo 2024 m. lapkričio 20 d. sprendimo administracinėje byloje panaikinimo ir nusprendė apeliacinį skundą atmesti. Teismas sprendime nurodė, kad pareiškėjas procesiniuose dokumentuose nepateikė jokių pagrįstų argumentų, įrodančių, kad restorano „Meatbusters“ viešieji užrašai galėtų būti vertintini ne kaip viešieji, o užrašą

sudarantys anglų kalbos žodžiai ir sutrumpinimai, sudaryti (užrašyti) lotyniškais rašmenimis, turi aiškią ir nedviprasmišką reikšmę, koreliuojančią su maitinimo įstaigoje teikiamomis viešojo maitinimo paslaugomis, o kelių simbolių ar raidžių stilizavimas negali keisti šio vertinimo. Po teismo sprendimo buvo patikrinti restorano „Meatbusters“ viešieji užrašai ir nustatyta, kad restorano vadovai įvykdė teisinius reikalavimus.

NETEISĖTI VIEŠIEJI UŽRAŠAI VILNIAUS RAJONE

2023 m. Inspekcijos pareigūnai nustatė, kad Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje esančiuose Bieliškių ir Ažulaukės kaimuose yra viešieji užrašai lenkų kalba „w. Bielizki“ ir „Orzełówka“. Buvo surašytas privalomasis nurodymas Savivaldybės merui Robertui Duchnevičiui pašalinti neteisėtus užrašus lenkų kalba. Reikalavimas apskūstas Lietuvos administracinių ginčų komisijai. Ji Inspekcijos nurodymą panaikino.

2024 m. Inspekcija šį sprendimą apskundė Regionų administracinio teismo Vilniaus rūmams, nes 2023 metų byloje dėl beveik identiškų viešųjų užrašų toje pačioje savivaldybėje Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija galutinai konstatavo, kad užrašas lenkų kalba „Gmina Ławaryszki“ yra neteisėtas, o savivaldybės administracija Inspekcijos nurodymą įvykdė ir neteisėtą lenkišką užrašą pašalino.

2025 m. sausį Regionų administracinio teismo Vilniaus rūmai išnagrinėjo administracinę bylą (Nr. I3-701-931/2025) pagal Inspekcijos skundą dėl nurodymo panaikinimo Vilniaus rajono savivaldybės administracijos merui Robertui Duchnevičiui. Teismas Inspekcijos skundą atmetė.

Inspekcija, nesutikdama su tokiu Regionų administracinio teismo, kaip pirmosios teisminės instancijos, sprendimu jį apskundė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, ši byla numatyta nagrinėti teisme.

VALSTYBINĖS KALBOS MOKĖJIMO REIKALAVIMŲ NEVYKDYMAS ŠVIETIMO ĮSTAIGOJE

2022 m. tikrinimo metu nustatyta, kad Vilniaus tarptautinėje mokykloje yra darbuotojų, neišlaikiusių valstybinės kalbos egzamino pagal II valstybinės kalbos mokėjimo kategoriją.

Pareiga pedagogams mokėti valstybinę kalbą papildomai reglamentuota Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo, patvirtinto švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymo Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“ 7 punkte, nurodančiame, kad mokytojai, dirbantys pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas, privalo mokėti lietuvių kalbą, jos mokėjimo lygis turi atitikti valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų, patvirtintų Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimu Nr. 1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų nustatymo ir jų taikymo aprašo patvirtinimo“, reikalavimus.

Mokyklos direktorei buvo surašytas privalomasis nurodymas, kuriuo pareikalauta, kad tiek ji, tiek kiti šios įstaigos darbuotojai (iš viso 18 darbuotojų – du mokyklos administracijos darbuotojai ir 16 pedagogų) iki 2023 m. vasario mėn. išlaikytų valstybės kalbos mokėjimo egzaminą pagal II kalbos mokėjimo kategoriją arba pateiktų reikiamus dokumentus.

Mokyklos vadovė Inspekcijos nurodymą apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui, savo skunde akcentuodama, kad privačiame sektoriuje dirbantiems asmenims valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimai neturėtų būti taikomi.

2022 m. Vilniaus apygardos administracinis teismas pareiškėjos skundą atmetė konstatuodamas, kad „<...> skundžiamas Inspekcijos nurodymas yra teisėtas ir pagrįstas, todėl jo naikinti, vadovaujantis pareiškėjos nurodytais ar kitais motyvais, nėra pagrindo“. Teismas taip pat nurodė, kad teisės aktų nuostatos leidžia daryti pagrįstą išvadą, kad į subjektų ratą, kuriems privaloma mokėti valstybinę kalbą pagal II kategoriją, teisės akto leidėjas įtraukia tiek valstybiniame, tiek privačiame sektoriuje dirbančius asmenis, kurie dirba tam tikroje srityje (švietimo, kultūros, sveikatos priežiūros), todėl atmetė pareiškėjos argumentus, kad privačiame sektoriuje dirbantiems asmenims valstybinės kalbos mokėjimo reikalavimai netaikomi.

Vilniaus tarptautinės mokyklos vadovė teismo sprendimą apeliacine tvarka apskundė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. 2024 m. apeliacinio proceso metu teismui kilo abejonių, ar nacionalinėje teisėje nustatytas reikalavimas mokėti valstybinę kalbą neprieštarauja Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 49 straipsniui „įsisteigimo teisė“ dėl įsisteigimo laisvės kitos valstybės narės teritorijoje, todėl buvo nutarta atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės ir kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kad šis priimtų prejudicinį sprendimą bylai reikšmingais klausimais. 2024 m. gegužės mėn. Inspekcija parengė ir išsiuntė Teisingumo ministerijai savo nuomonę dėl Lietuvos pozicijos byloje Nr. C48/24.

15. ADMINISTRACINĖ INFORMACIJA

KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

Inspekcijos darbuotojai tobulinosi kvalifikacijos kursuose, išklausė šias temas: *Dokumentų valdymo sistemos DBSIS naudojimas; Efektyvus laiko valdymas: nuo kasdienių įpročių iki DI sprendimų; Dokumentų valdymas su DI: greičiau, paprasčiau, efektyviau; Efektyvus problemų sprendimas komandoje; Rizikos vertinimas, valdymas, vidaus kontrolės tobulinimas; Krizių komunikacija: prevencija ir valdymas; Mobingas: kaip atpažinti ir reaguoti; Tapai vadovu ir stresuojii? Tau gali padėti 5 mąstymo pokyčiai; Privačių interesų deklaravimas; Citavimo būdai ir ypatumai; Ūkio subjektų priežiūra; VSAFAS pokyčiai nuo 2026 m.: jų esmė ir pasiruošimo darbai; Lyderystės akademija. Vadybinių ir lyderystės kompetencijų mokymai; Viešųjų pirkimų vykdymas pradedantiesiems.*

16. INSPEKCIJOS VYKDYTOS PROGRAMOS PRIEMONĖS

Programos „Vykdėti teisinę ir administracinę valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolę bei iniciatyvas, užtikrinti Valstybinės kalbos inspekcijos veiklą“ priemonių vertinimo kriterijų suvestinė

7 lentelė. Vertinimo kriterijų suvestinė

Eil. Nr.	Vertinimo kriterijus	2025 m. planas	2025 m. įvykdymas
1.	Patikrintų televizijos ir radijo laidų, spaudos leidinių, interneto svetainių skaičius (vnt.) Kalbos klaidos ir jų taisymai raštu pateikti radijo ir televizijos stočių vadovams.	391	391
2.	Patikrintų įmonių ir įstaigų skaičius (vnt.) Su tikrinimo rezultatais raštu supažindinti vadovai.	60	67
3.	Atliktų veiklos vertinimo apklausų skaičius (vnt.) Vykdant Viešojo administravimo įstatymo nuostatą dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros kiekvieną ketvirtį įmonėms išsiųstos ir apibendrintos veiklos vertinimo anketos.	4	4
4.	Parengta testų visuomenei (vnt.) Portale delfi.lt esančioje rubrikoje „Kalbos pulsas“ tris kartus per savaitę paskelbti testai visuomenei aktualiais kalbos taisyklingumo klausimais.	150	150
5.	Inspekcijos interneto svetainėje pateiktų kalbos patarimų skaičius.	50	50
6.	Savivaldybių, kuriose kontroliuojama, kaip jos vykdo valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolės funkciją, skaičius	60	60
7.	Patikrintų interneto naujienų portalų 15min.lt, delfi.lt, lrytas.lt, lrt.lt, tv3.lt, diena.lt, alfa.lt, bernardinai.lt tikrinimų skaičius (vnt.) Kalbos klaidos ir jų taisymai raštu pateikti portalų vadovams.	2	2
8.	Suteiktų konsultacijų ūkio subjektams skaičius.	850	973
9.	Vilniaus miesto viešosios informacijos ir reklamos kalbos tikrinimų skaičius Buvo tikrinama Vilniaus miesto viešosios informacijos ir reklamos kalba, vadovams surašyti nurodymai pašalinti pažeidimus.	6	6
10.	Inspekcijos feisbuko puslapio įrašų skaičius	255	255